

**Glazba u muzeju
/ Muzeji glazbe**

*Music in a museum
/ Museums of music*

Međunarodni simpozij

International Symposium

Zagreb, Muzej Mimara

16. - 18. listopada 2013.

The Mimara Museum,

october 16th - 18th 2013

**ZBORNIK
SAŽETAKA**

*COLLECTED
SUMMARIES*

Muzejski
Museum
dokumentacijski
documentation
centar
Centre

Zagreb, 2013.

Organizator / Organised by

Muzejski dokumentacijski centar

Museum documentation Center

Ilica 44, 10 000 Zagreb,

Hrvatska / Croatia

Tel. / Phones: 01 4847 897; 01 4847 914

Faks / Fax: 01 4847 913

e-mail: mdc@info.hr

www.mdc.hr

Organizacijski odbor / *Organisation Committee*

Višnja Zgaga

Jasmina Brković

Partneri / *Partners*

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

(HAZU), Zagreb / *Croatian Academy of*

Sciences and Arts

Hrvatski glazbeni zavod, Zagreb / *Croatian*

Music Institute

Muzej Mimara, Zagreb / *Mimara Museum*

Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb /

Museum of Contemporary Art

Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb / *Museum*

of Arts and Crafts

Održavanje simpozija potpomoglo je

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

The Symposium has received the support of the

Ministry of Culture of the Republic of Croatia

Muzejski dokumentacijski centar zahvaljuje

partnerima na potpori u organizaciji i svim

sudionicima simpozija na sudjelovanju

The Museum documentation centre extends

its gratitude to the partners and all the

participants at the Symposium

Simpozij se održava se pod pokroviteljstvom

Predsjednika Republike Hrvatske Ive

Josipovića

The Symposium is held under the Patronage of

the President of Croatia Ivo Josipović

Programski odbor /
Programme committee

Voditeljica projekta:

Višnja Zgaga, muzejska savjetnica i
ravnateljica MDC-a (MDC)

dr. sc. Nada Bezić, muzikolog i knjižničar
(Hrvatski glazbeni zavod)

Nuša Hauser, dokumentaristica (Etnografski
muzej Istre - Centar za nematerijalnu kulturu
Istre)

dr. sc. Vjera Katalinić, znanstvena savjetnica
(Odsjek za povijest hrvatske glazbe, HAZU)

dr. sc. Grozdana Marošević, znanstvena
savjetnica (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Davor Merkaš, muzikolog i ravnatelj MIC-a
(Muzički informativni centar – MIC)

dr. sc. Tatjana Mihalić, viša knjižničarka
(Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu)

Željka Radovinović, viša knjižničarka (Muzička
akademija)

akademik prof. dr. sc. Stanislav Tuksar,
redoviti profesor (Muzička akademija)

**Međunarodni simpozij
Glazba u muzeju
/ Muzeji glazbe**

International Symposium
*Music in a museum
/ Museums of music*

SADRŽAJ / CONTENTS

Program / Programme	12
Zbornik sažetaka / Collected summaries	20
Stanislav Tuksar: Glazbene zbirke u Hrvatskoj – sadašnje stanje / Current State of Music Collections in Croatia	20
Jasmina Brković: Glazba u hrvatskim muzejima / Music in Croatian Museums	24
Vjera Katalinić / Lucija Konfic: Od arhivske prašine do glazbenoga podija: izvori i posrednici / From Archival Dust to Music Podium: Sources and Mediators	26
Ana Čizmić / Hrvoje Beban: Utihnuli korali: srednjovjekovni liturgijsko-glazbeni kodeksi Dalmacije kao muzejski izložci / Silent Chorales: Medieval Liturgical Musical Codices in Dalmatia as Museum Exhibits	30
Žanina Bilić: Značajni glazbeni interpreti i pedagozi – pijanisti / Prominent Music Interpreters and Educators - Pianists	32
Christoph Gruber: Haus der Musik / Haus der Musik	36

- Lisbet Torp:** Izlaganje glazbe u muzejima: mogućnosti, izazovi i zadovoljstva / *Exhibiting Music in museums: Possibilities, Challenges, and Pleasures*..... 40
- Grozdana Marošević:** Glazbena građa Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu / *Musical Heritage of Institute of Ethnology and Folklore in Zagreb* 42
- Nuša Hauser:** Komunikacijom za dokumentaciju – kreativni i edukativni postupci njegovanja nematerijalne kulture / *Through Communication for Documentation – Creative and Educational Procedures for Safeguarding of Intangible Cultural Heritage* 46
- Željka Jelavić:** Glazbene radionice u Etnografskome muzeju / *Music Workshops at the Ethnographic Museum* 50
- Ljubica Gligorević:** Vinkovački etnološki postav i glazbena baština / *Vinkovci Permanent Ethnological Display and Musical Heritage* 52
- Stjepan Večković:** Centar za tradicijska glazbala Hrvatske / *Centre for Traditional Croatian Musical Instruments*..... 56
- Leila Topić:** Zvučno iskustvo u MSU-u / *Acoustic Experience at Museum of Contemporary Art (MSU)* 58
- Noel Loblej:** Stvaranje galerija zvukova / *Making Sound Galleries*..... 62
- Vlatko Čakširan:** Zbirka Kraker u Sisku – potencijali jedne glazbene zbirke / *Kraker Collection in Sisak – Potential of a Music Collection* 66

- Dražen Ernečić:** Glazbenik Tomo Šestak i zlatno doba austrougarske Koprivnice / *Tomo Šestak, Musician, and Golden Age of Austro-Hungarian Koprivnica* 70
- Marina Vinaj / Ivana Knežević:** Glazbena ostavština Valpovačkoga vlastelinstva – oslik kulturne povijesti Slavonije / *Musical Heritage of Valpovo Manor - Reflection of Cultural History of Slavonia* 74
- Maša Hrustek Sobočan:** Josip Štolcer Slavenski – čakovečki skladateljski genij s beogradskom adresom i svjetskim glasom / *Josip Štolcer Slavenski – Musical Genius from Čakovec with Belgrade Address and International Reputation* 76
- Zrinka Jelčić:** Dom Margite i Rudolfa Matza – od memorije do mjesta glazbenih događanja / *Margita and Rudolf Matz's Home – From Memory to Music Events Venue*..... 80
- Tijana Barbić Domazet / Nuša Hauser:** Glazbena građa u Sveučilišnoj knjižnici u Puli, s naglaskom na Spomen-sobu Antonija Smareglije / *Musical Heritage in University Library of Pula, With Focus on Antonio Smareglia Memorial Room* 84
- Ira Karlović:** Memorijalna zbirka skladatelja Antuna Dobronića / *Memorial Collection of Composer Antun Dobronić* 88
- Silvija Lučevnjak:** Zavičajni muzej Našice i glazbena baština obitelji Pejačević danas / *Heritage Museum Našice and Pejačević Family Musical Heritage Today* 92

Lovorka Ruck: Spomen-dom
Ivan Matetić Ronjgov / Ustanova
Ivan Matetić Ronjgov / *Memorial
Home of Ivan Matetić Ronjgov /
Institution Ivan Matetić Ronjgov* 96

Dragica Šuvak: Kelemenov
glazbeni zemljopis / *Kelemen
Musical Geography* 100

Željko Staklarević: Zbirke
fonografije Tehničkoga muzeja
u Zagrebu / *Phonographic
Collection of Technical Museum
Zagreb*..... 102

Vedrana Gjukić Bender:
Fortepijano Antona Waltera iz
Dubrovačkih muzeja / *Antona
Walter Fortepiano from Dubrovnik
Museums* 104

Nela Tarbuk: Zbirka glazbenih
instrumenata iz fundusa Muzeja
za umjetnost i obrt s osvrtom na
njihovu ulogu u drugim oblicima
muzejskoga djelovanja / *Collection
of Musical Instruments in Holdings
of Museum of Arts and Crafts with
Regard to Their Role in Other
Forms of Museum Activity* 106

Vilena Vrbanić: Instrumenti s
tipkama u zagrebačkim muzejima:
pregled i prijedlozi za njihovo
predstavljanje / *Keyboard
Instruments at Zagreb Museums:
Overview and Presentation
Proposals* 110

Ljerka Perči: Osječka muzejska
glazbena srijeda / *Music Wednesday
at Osijek Museum*..... 114

**Francoise de Ridder / Daniel
Sinier:** Obnova antiknih glazbala:
deontologije i strategije / *The
restoration of antique instruments:
deontologies and strategies*..... 116

- Tamara Mataija:** Franciscus
Kresnik fecit – glazbeni instrument
kao muzejski predmet / *Franciscus
Kresnik fecit – Musical Instrument
as a Museum Object* 118
- Gerda Koch:** Zvuči kao Europeana
/ Sounds like Europeana 122
- Gerda Lechleitner:** Između
prošlosti i sadašnjosti –
dokumentacije, očuvanje zvuka
i uloga Phonogrammarchiva u
„novom svijetu“ (glazbenih) muzeja
*/ Between past and present –
documentation, preservation of s
ound and the Phonogrammarchiv’s
role in the “new world” of (music)
museums*..... 126
- Veljko Lipovšćak:** Povijest
zvučnih zapisa u Hrvatskoj /
*History of Sound Recordings
in Croatia* 130
- Željka Radovinović:** Popis kao
polazište za zaštitu i korištenje
povijesnih zvučnih snimaka u
muzeju, knjižnici ili arhivu / *List
as Starting Point for Protection
and Use of Historical Sound
Recordings in a Museum,
Library of Archive* 132
- Krešimir Galin:** Projekt
multimedijskoga muzeja hrvatskih
narodnih glazbala – žive
indoeuropske (vedske) okosnice
i slojevite strukturalne potke
hrvatskoga nacionalnog i kulturnog
identiteta / *Multimedia Museum
Project of Croatian Traditional
Instruments - the Living
Indo-European (Vedic) Warp and
Layered Structural Woof of Croatian
National and Cultural Identity* 134
- Dorijan Gudurić:** Hrvatska
klasična glazba na YouTubeu /
*Croatian Classical Music
on YouTube*..... 138

Tatjana Mihalić: Glazba u knjižnici: od starih gramofonskih ploča do virtualne zbirke digitaliziranih zvučnih zapisa / <i>Music in Library: From Old Gramophone Records to Virtual Collection of Digitised Sound Recordings</i> 142
Nada Bezić: Grad Zagreb kao muzej glazbe / <i>City of Zagreb as Museum of Music</i> 146
Višnja Zgaga: Zašto Muzej glazbe? / <i>Why a Museum of Music?</i> 150
<i>Adresar / Address Book</i> 154

Srijeda, 16. listopada / Wednesday, 16th October	
Muzej Mimara / Mimara Museum Rooseveltova trg 5, Zagreb	
UVOD / INTRODUCTION	
Moderatorica: Višnja Zgaga	
9.00 – 9.10	Otvaranje simpozija, uvodne riječi / <i>Welcome and introductory words</i>
9.10 – 9.25	Stanislav Tuksar Glazbene zbirke u Hrvatskoj / <i>Current State of Music Collections in Croatia</i>
9.25 – 9.35	Jasmina Brković Glazbene zbirke u hrvatskim muzejima / <i>Music in Croatian Museums</i>
9.35 – 9.50	Vjera Katalinić; Lucija Konfic Od arhivske prašine do glazbenog podija: izvori i posrednici / <i>From Archival Dust to Music Podium: Sources and Mediators</i>
9.50 – 10.05	Ana Čizmić; Hrvoje Beban Utihnuli korali: Srednjovjekovni liturgijsko-glazbeni kodeksi Dalmacije / <i>Silent Chorales: Medieval Liturgical Musical Codices in Dalmatia as Museum Exhibits</i>
10.05 – 10.15	Žanina Bilić Značajni glazbeni interpreti i pedagozi – pijanisti / <i>Prominent Music Interpreters and Educators – Pianists</i>

10.15 – 10.30	Christoph Gruber	Haus der Musik / <i>Haus der Musik</i>
10.30 – 10.45	Lisbet Torp	Izlaganje glazbe u muzejima: mogućnosti, izazovi i zadovoljstva / <i>Exhibiting Music in museums: Possibilities, Challenges, and Pleasures</i>
10.45 – 11.00	Diskusija / <i>Discussion</i>	
Pauza / <i>Break</i>		
TRADICIJSKA GLAZBALA I ETNOGRAFSKE ZBIRKE / TRADITIONAL MUSICAL INSTRUMENTS AND ETHNOGRAPHIC COLLECTIONS		
Moderatorica: Željka Radovinović		
11.30 – 11.45	Grozdana Marošević	Glazbena građa Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu / <i>Musical Heritage of Institute of Ethnology and Folklore in Zagreb</i>
11.45 – 12.00	Nuša Hauser	Komunikacijom za dokumentaciju: kreativni i edukativni postupci njegovanja nematerijalne kulture / <i>Through Communication for Documentation – Creative and Educational Procedures for Safeguarding of Intangible Cultural Heritage</i>
12.00 – 12.10	Željka Jelavić	Glazbene radionice u Etnografskom muzeju Zagreb / <i>Music Workshops at the Ethnographic Museum</i>
12.10 – 12.20	Ljubica Gligorević	Vinkovački etnološki postav i glazbena baština / <i>Vinkovci Permanent Ethnological Display and Musical Heritage</i>
12.20 – 12.30	Stjepan Večković	Centar za tradicijska glazbala / <i>Centre for Traditional Croatian Musical Instruments</i>
12.30 – 12.45	Diskusija / <i>Discussion</i>	

Srijeda, 16. listopada / Wednesday, 16th October	
Zbirka Richter / Richter collection Vrhovec 38, Zagreb	
17.00 – 17.15	Leila Topić Zvučno iskustvo u MSU / Acoustic Experience at Museum of Contemporary Art (MSU)
17.15 – 17.30	Evelina Turković Projekt Slikaod zvuka Trećeg programa Hrvatskog radija, 2009. - 2013./ Project Picture of Sound, Croatian Radio 3, 2009 - 2013
18.00 – 18.30	Koncertni performans AV // POLIS
18.30	Vodstvo po Zbirci Richter i druženje u Parku skulptura
Četvrtak, 17. listopada / Thursday, 17th October	
Muzej Mimara / Mimara Museum Rooseveltov trg 5, Zagreb	
SKLADATELJI, GLAZBENE ZBIRKE I GLAZBENA GRAĐA / COMPOSERS, MUSICAL COLLECTIONS AND MUSICAL HOLDINGS	
Moderatorica: Nada Bezić	
9.00 – 9.15	Noel Lobley Stvaranje galerija zvukova / Making sound galleries
9.15 – 9.25	Vlatko Čakširan Zbirka Kraker u Sisku / Kraker Collection in Sisak – Potential of a Music Collection

9.25 – 9.35	Dražen Ernečić	Glazbenik Tomo Šestak i Koprivnica / Tomo Šestak, musician, and Golden Age of Austro-Hungarian Koprivnica
9.35 – 9.45	Marina Vinaj; Ivana Knežević	Glazbena ostavština Valpovačkog vlastelinstva / Musical Heritage of Valpovo Manor - Reflection of Cultural History of Slavonia
9.45 – 9.55	Maša Hrustek Sobočan	Josip Štolcer Slavenski – čakovečki skladateljski genij s beogradskom adresom i svjetskim glasom / Josip Štolcer Slavenski — Musical Genius from Čakovec with Belgrade Address and International Reputation
9.55 – 10.05	Zrinka Jelčić	Dom Margite i Rudolfa Matza / Margita and Rudolf Matz's Home – From Memory to Music Events Venue
10.05 – 10.15	Tijana Barbić Domazet; Nuša Hauser	Glazbena građa u Sveučilišnoj knjižnici u Puli, s naglaskom na Spomen-sobu Antonija Smareglije / Musical Heritage in University Library of Pula, With Focus on Antonio Smareglia Memorial Room
10.15 – 10.25	Ira Karlović	Memorijalna zbirka Antuna Dobronića / Memorial Collection of Composer Antun Dobronić
10.25 – 10.40	Diskusija / Discussion	
Pauza / Break		

Moderatorica: Vjera Katalinić		
11.10 – 11.20	Silvija Lučevnjak	Zavičajni muzej Našice i glazbena baština obitelji Pejačević / <i>Heritage Museum Našice and Pejačević Family Musical Heritage Today</i>
11.20 – 11.30	Lovorka Ruck	Spomen-dom Ivan Matetić-Ronjgov / <i>Memorial Home of Ivan Matetić Ronjgov/ Institution Ivan Matetić Ronjgov</i>
11.30 – 11.40	Dragica Šuvak	Kelemenov glazbeni zemljopis / <i>Kelemen Musical Geography</i>
11.40 – 11.50	Željko Staklarević	Zbirke fonografije Tehničkog muzeja u Zagrebu / <i>Phonographic Collection of Technical Museum Zagreb</i>
11.50 – 12.00	Vedrana Gjukić Bender	Fortepijano Antona Waltera iz Dubrovačkih muzeja / <i>Antona Walter Fortepiano from Dubrovnik Museums</i>
12.00 – 12.10	Nela Tarbuk	Zbirka glazbenih instrumenata iz fundusa Muzeja za umjetnost i obrt s osvrtom na njihovu ulogu u drugim oblicima muzejskoga djelovanja / <i>Collection of Musical Instruments in Holdings of Museum of Arts and Crafts with Regard to Their Role in Other Forms of Museum Activity</i>
12.10 – 12.20	Vilena Vrbančić	Instrumenti s tipkama u zagrebačkim muzejima / <i>Keyboard Instruments at Zagreb Museums: Overview and Presentation Proposals</i>
12.20 – 12.30	Ljerkica Perčić	Osječka muzejska glazbena srijeda / <i>Music Wednesday at Osijek Museum</i>

12.30 – 12.45	Diskusija / Discussion	
Četvrtak, 17. listopada / Thursday, 17th October		
Palača Gvozdanović / Gvozdanović palace Visoka 8, Zagreb		
RESTAURACIJA GLAZBENIH INSTRUMENATA / MUSICAL INSTRUMENTS RESTORATION		
Moderatorica: Nela Tarbuk		
17.00 – 17.15	Françoise de Ridder; Daniel Sinier	Obnova antiknih glazbala: deontologije i strategije / <i>The Restoration of Antique Instruments: Deontologies and Strategies</i>
17.25 – 17.35	Ljerka Perči	Davor Bobić: Salon Prandau – preludij za klavir, praizvedba
17.35 – 18.05	Konstantin Krasnitsky praizvodi djelo Salon Prandau – preludij za klavir, Davora Bobića	
Pauza / Break		
18.15 – 18.30	Tamara Mataija	Franciscus Kresnik fecit – glazbeni instrument kao muzejski predmet / <i>Franciscus Kresnik fecit – Musical Instrument as a Museum Object</i>
18.30 – 19.00	Đana Kahrman na Kresnikovoj violini: J. S. Bach: Partita u d-molu, BWV 1004 (Allemanda, Corrente, Sarabande, Giga)	

<p>Petak, 18. listopada / Friday, 18th October Muzej Mimara / Mimara Museum Rooseveltov trg 5, Zagreb</p>	
<p>SUVREMENI NAČINI KOMUNICIRANJA GLAZBENE I ZVUČNE BAŠTINE / COMMUNICATING MUSICAL AND SOUND HERITAGE THROUGH DIGITAL MEDIA</p>	
<p>Moderatorica: Nuša Hauser</p>	
9.00 – 9.15	Gerda Koch Zvuči kao Europeana / Sounds like Europeana
9.15 – 9.30	Gerda Lechleitner Između prošlosti i sadašnjosti – dokumentacije, očuvanje zvuka i uloga Phonogrammarchiva u „novom svijetu“ (glazbenih) muzeja / Between past and present – documentation, preservation of sound and the Phonogrammarchiv's role in the “new world” of (music) museums
9.30 – 9.40	Veljko Lipovšćak Povijest zvučnih zapisa / History of Sound Recordings in Croatia
9.40 – 9.55	Željka Radovinović Popis kao polazište za zaštitu i korištenje povijesnih zvučnih snimaka / List as Starting Point for Protection and Use of Historical Sound Recordings in a Museum, Library of Archive
9.55 – 10.10	Tatjana Mihalić Glazba u knjižnici: od starih gramofonskih ploča do virtualne zbirke digitaliziranih zvučnih zapisa / Music in Library: From Old Gramophone Records to Virtual Collection of Digitised Sound Recordings

10.10 – 10.20	Dorijan Gudurić	Hrvatska klasična glazba na YouTubeu / <i>Croatian Classical Music on YouTube</i>
10.20 – 10.35	Krešimir Galin	Projekt multimedijanskog muzeja hrvatskih narodnih glazbala / <i>Multimedia Museum Project of Croatian Traditional Instruments</i> Prezentacija glazbala
10.35 – 10.45	Diskusija / <i>Discussion</i>	
Pauza / <i>Break</i>		
ZAKLJUČAK / CONCLUSION		
Moderator: Stanislav Tuksar		
11.15 – 11.30	Nada Bezić	Grad Zagreb kao muzej glazbe / <i>City of Zagreb as Museum of Music</i>
11.30 – 11.45	Višnja Zgaga	Zašto muzej glazbe? / <i>Why a Museum of Music?</i>
12.00	Završna diskusija / <i>Closing discussion</i>	

Petak, 18. listopada / Friday, 18th October		
Hrvatski glazbeni zavod / Croatian Music Institute Gundulićeva 6a, Zagreb		
16.30 – 17.30	Nada Bezić	Vodstvo po Hrvatskom glazbenom zavodu
17.30 – 19.00	Nada Bezić	Glazbena šetnja Gornjim gradom; početak šetnje kod spomenika Andriji Kačiću Miošiću, Mesnička 1
Petak, 18. listopada / Friday, 18th October		
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) / Croatian Academy of Sciences and Arts Zrinski trg 11, Zagreb		
19.00	Stanislav Tuksar	Guarnerijska violina - Priča o Kingu
	Orest Shurgot	Guarnerijska violina King
	Orest Shurgot	J. S. Bach: Sonata u g-molu, BWV 1001 (Adagio, Fuga J. S. Bach: Partita u d-molu, BWV 1004 (Chaconne)
		Svečano zatvaranje simpozija / Closing ceremony

**akademik prof. dr. sc. Stanislav Tuksar,
redoviti profesor
Muzička akademija, Zagreb**

Glazbene zbirke u Hrvatskoj – sadašnje stanje

Sadašnje stanje glazbenih zbirki u Hrvatskoj određuje više čimbenika. Uvid u to stanje rezultat je procesa istraživanja čiji počeci datiraju u 1950-e godine. Ta su istraživanja bila sporadična i individualnoga karaktera do početka 1980-ih godina kada je novoutemeljeni Zavod za muzikološka istraživanja IC JAZU proveo opsežnu anketu i poduzeo niz sustavnih akcija oko pronalaženja, sređivanja i katalogiziranja tih zbirki. Anketom je otkriveno postojanje 213 glazbenih zbirki i arhiva u Hrvatskoj u raznim stadijima sređenosti, pohranjenih u svjetovnim (muzeji i privatne zbirke) i crkvenim institucijama (župni i katedralni arhivi te samostanske zbirke). Većina ih je bila potpuno nesređena, a tek vrlo mali dio katalogiziran. Prema gruboj procjeni čini ih oko 60 000 arhivskih jedinica (kodeksi, note, knjige o glazbi) nastalih u razdoblju od 10. do 20. stoljeća.

U međuvremenu, do danas je broj poznatih glazbenih zbirki narastao na više od 270, inventarskim ih je knjigama sređeno pedesetak, tiskom su u seriji HMD-HAZU Indices collectiorum musicarum tabulariorumque in Croatia objavljena četiri kataloga, a na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu sastavljen je i obranjen niz od desetak diplomskih radova s tematikom iz glazbene arhivistike i izrađenim katalogizacijama pojedinih zbirki. Nadalje, manja grupa muzikologa s Muzičke akademije i Odsjeka za povijest hrvatske

Current State of Music Collections in Croatia

The current state of Music Collections in Croatia is determined by several factors. Insight into the current state is the result of the ongoing research beginning back in the 1950s. Studies had been sporadic and individual up to the beginning of the 1980s, when the newly established Department of Musicological Research (Research Centre of the Yugoslav Academy of Science and Arts) carried out a comprehensive survey and took a series of systematic actions in order to uncover, organise and catalogue these collections. The survey revealed 213 music collections and archives across Croatia, in different conditions, held at secular (museums and private collections) and church institutions (parish and cathedral archives, and monastery collections). Most of them were totally unsorted, and only a small number catalogued. According to a rough estimate, it seems that they comprise approximately 60 000 archival units (codices, musical notes, music books) produced over the period from the 10th to the 20th century.

In the meantime, to date, the number of well-known musical collections has risen to more than 270, about 50 have been entered into inventory books, and four catalogues have been printed in the series HMD-HAZU Indices collectionum musicarum tabulariorumque in Croatia. At the Department of Musicology, Music Academy in Zagreb, about ten diploma papers have been written and defended on the topic of musical archiving,

glazbe HAZU (glavni istraživač Stanislav Tuksar) sustavno se bavila sređivanjem muzikalija u okvirima četiriju znanstvenih projekata od 1992. do 2013. godine koje je financijski podupiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. U sklopu muzikologije 70-ak je studenata u razdoblju od 1996. do 2011. godine u Dubrovniku sredilo i katalogiziralo oko 2000 jedinica u katedrali i oko 6000 jedinica u Samostanu male braće. Važnu stavku u ovim akcijama tvori uključenost projekta sređivanja muzikalija u Hrvatskoj od 1982. godine u međunarodni projekt i bazu podataka Répertoire international des sources musicales (RISM, Frankfurt am Main). Akcija sređivanja i katalogiziranja muzikalija u glazbenim zbirkama u Hrvatskoj trenutno je u stanju mirovanja tijekom iščekivanja novih mjera za financiranje znanosti.

producing catalogues of individual collections. Furthermore, a smaller group of musicologists at the Music Academy, Department of History of Croatian Music, Croatian Academy of Sciences and Arts - abbr. CASA (the main researcher Stanislav Tuksar) have systematically dealt with arranging musical resources within four scientific projects from 1992 - 2013, which were funded by the Ministry of Science, Education and Sport. Within the studies of musicology, some 70 students worked on and cataloguing about 2000 units in the cathedral in Dubrovnik, and about 6000 units at the Monastery of the Friars Minor. The important issue in these activities is that this Croatian project has been included in the international project and database *Répertoire international des sources musicales* (RISM, Frankfurt am Main) since 1982.

The work on sorting out and cataloguing musical resources in musical collections in Croatia is currently suspended due to the introduction of new measures for science funding.

**Jasmina Brković, kustosica
pripravnicica
Muzejski dokumentacijski centar,
Zagreb**

Glazba u hrvatskim muzejima

U izlaganju se iznosi istraživanje glazbenih zbirki u hrvatskim muzejima. Polazište su za istraživanje podaci prikupljeni u Registru muzeja, galerija i zbirki RH – jedinstvenoj bazi podataka o muzejima, njihovim zbirkama, dokumentaciji i stručnim djelatnicima koju održava Muzejski dokumentacijski centar (MDC) kao središnja točka mreže muzeja.

Povod za istraživanje bila je činjenica da u Hrvatskoj ne postoji nacionalni muzej glazbe te da se hrvatski muzeji dosad nisu sustavno bavili glazbom. Rezultati pokazuju trenutno stanje glazbenih zbirki u hrvatskim muzejima: vrste zbirki koje sadrže glazbenu građu, broj glazbenih zbirki, broj registriranih zbirki s glazbenom građom, njihovu rasprostranjenost, izlaganje u stalnome postavu i na povremenim izložbama te suvremene načine njihove prezentacije. Krajnji je cilj objava specijaliziranoga registra glazbenih zbirki s adresarom stručnjaka koji će služiti kao referenca muzeološkim i muzikološkim stručnjacima. Popularizaciji glazbe u hrvatskim muzejima trebala bi pridonijeti i interaktivna karta Hrvatske s istaknutim glazbenim i zvučnim lokalitetima.

Music in Croatian Museums

This paper reports about the research on musical collections at Croatian museums. The research is based on the data collected in the Register of Museums, Galleries and Collections in the Republic of Croatia, a unique database on museums, museum collections, documentation and professional staff, maintained by the Museum Documentation Centre (MDC) as the focal point of the museum network. The reason for this research is the fact that there is no national museum of music in the Republic of Croatia, and that Croatian museums have not systematically dealt with music to date. The research findings show the current state of musical collections at Croatian museums: types of collections comprising musical material, number of musical collections, number of registered collections with musical material, their diffusion, permanent and temporary exhibitions, and modern methods of their presentation. The ultimate goal is publication of a specialised register of musical collections with the index of experts which will be used as reference by museological and musicological experts. An interactive map of Croatia with prominent music and sound sites should contribute to popularisation of music at Croatian museums.

**dr. sc. Vjera Katalinić, znanstvena
savjetnica
Odsjek za povijest hrvatske glazbe
HAZU, Zagreb**

**Lucija Konfic
Odsjek za povijest hrvatske glazbe
HAZU, Zagreb**

Od arhivske prašine do glazbenoga podija: izvori i posrednici

Kada se govori o glazbi, redovito se misli na skladatelje i njihova djela, a do neke mjere i na izvoditelje glazbe koji su pak često percipirani kao zvijezde. Međutim, da bi se cijeli glazbeni „pogon“ mogao nesmetano razvijati, potrebna je dobro organizirana glazbena infrastruktura koja omogućuje da glazba dopre do svoga krajnjeg i glavnog korisnika – publike. U tome procesu sudjeluju i oni koji obrazuju skladatelje i interprete, oni koji djela skladatelja umnažaju za izvedbu, zatim oni koji grade glazbala na kojima će se muzicirati i mnogi drugi. Kada je pak riječ o starijim glazbenim izvorima, takvi su posrednici često ona karika koja opskrbljuje i raznim dodatnim podacima u procesu stvaranja slike glazbenoga života pojedine sredine, profila određenoga skladatelja ili konteksta nastanka i izvedbe glazbenoga djela. U takvome istraživanju „zaboravljenih slučajeva“ danas sudjeluju muzikolozi, specijalizirani za pojedina razdoblja ili glazbena područja. Da bi se rasvijetlila uloga i važnost tih posrednika između pronađenoga glazbenog izvora i mogućega korisnika, u prilogu se prati put glazbenoga materijala od mjesta njegove pohrane, preko načina istraživanja, do njegove prezentacije. Pritom se koriste konkretni

*From Archival Dust to Music
Podium: Sources and
Mediators*

When we talk about music, what we mostly have in mind are composers and their work, and to some extent also music performers who are very often perceived as stars. However, if we want our music “factory” to operate smoothly, it is necessary to provide it with a well organised music infrastructure which will enable music to reach its end and main user, i.e. the audience. It is also those who educate composers and interpreters, those who copy pieces of music for performance, and those who build musical instruments to be used by music performers, as well as many others, who participate in this process.

On the other hand, when we talk about older musical sources, such mediators are very often the very link which provides a variety of additional information in the process of creating a picture of musical life of a particular community, constructing a profile of a particular composer, or the context in which a piece of music was composed and performed. Musicologists, specialised in particular periods or areas of music, take part in such research on “forgotten cases”.

In order to shed light on the role and importance of these mediators between a disclosed musical source and a potential

primjeri iz glazbenih zbirki u Hrvatskoj – svjetovnih (poput muzeja, arhiva, knjižnica i različitih društava) i sakralnih (samostana i crkava) – a izlaganje je popraćeno odgovarajućim ilustracijama sakupljenim radom muzikologa iz Odsjeka za povijest hrvatske glazbe.

user, this paper traces a particular musical material from the archives, by way of the research methodology, to its presentation. This is done by means of concrete examples from musical collections in Croatia - secular (such as museums, archives, libraries and various societies) and religious (monasteries and churches) – and the presentation is accompanied by appropriate illustrations collected by musicologists from the Department of Croatian Music History.

Ana Čizmić
Österreichische Akademie der
Wissenschaften, Vienna, Austria

Hrvoje Beban, asistent
Odsjek za muzikologiju, Muzička
akademija, Zagreb

Utihnuli koralni: srednjovjekovni liturgijsko-glazbeni kodeksi Dalmacije kao muzejski izložci

Srednjovjekovni liturgijsko-glazbeni kodeksi izloženi su u mnogim samostanskim i dijecezanskim muzejima na području Dalmacije te čine samo dio vrlo vrijednoga, no nažalost nedovoljno poznatoga inventara čiji se veći dio čuva u crkvenim i samostanskim knjižnicama i arhivima. U okviru izlaganja ukratko će biti predstavljene vrste liturgijsko-glazbenih knjiga, način njihove obrade po suvremenim kodikološkim i muzikološkim, odnosno medievističkim standardima, zatim kratak pregled cjelokupne građe te detaljan prikaz nekoliko odabranih izvora. Osim upoznavanja javnosti i struke s postojećim materijalom i stanjem „na terenu“ u Dalmaciji, cilj je izlaganja upozoriti i na problematiku (o) čuvanja ove vrijedne baštine te predložiti moguća rješenja po uzoru na suvremene metode izlaganja i čuvanja rukopisa u inozemstvu.

Silent Chorales: Medieval Liturgical Musical Codices in Dalmatia as Museum Exhibits

Medieval Liturgical Musical Codices are exhibited in many monasteries and diocesan museums in the area of Dalmatia, representing only a small part of a very valuable, but unfortunately, not very well-known, inventory which is mostly kept in church and monastery libraries and archives. This paper aims to present different kinds of liturgy musical books, their treatment in compliance with modern codicological and musicological, i.e. medievistic standards, then give a short overview of the total of holdings, and a detailed review of several selected resources. Apart from introducing the general and professional public to the existing material and the state of affairs “in the field” in Dalmatia, this presentation aims to draw attention to the issue of maintenance and preservation of this valuable heritage, and to propose possible solutions along the lines of the modern methodology used abroad to display and preserve manuscripts.

**Žanina Bilić, pijanistica i klavirski
pedagog
Udruga Svetkovina - za promicanje
umjetnosti i kulture življenja, Zagreb**

Značajni glazbeni interpreti i pedagozi – pijanisti

Značajni profesionalni glazbeni interpreti i pedagozi mogu kao integralni dio povijesti pronaći mjesto u (svakome) muzeju diljem Hrvatske. Glazbeni kutak u stalnome postavu muzeja mogao bi predstaviti život i djelo značajnih glazbenih interpretata i pedagoga sažetim stručnim tekstom, vizualima, predmetima, zvučnim primjerima i aktualnim događanjima uz uporabu suvremenih tehnologija te periodično nadopunjavanje građe. Glazba se kao zvučna podloga u prikladnome obliku može uključiti i u određeni dio muzeja uz obvezatnu glazbeno-stručnu informaciju predstavljenu u podacima o muzeju. „Interpret“ i „pedagog“ često su kod pijanista – poput Anke Gvozdanović, Svetislava Stančića, Melite Lorković, Sofije Deželić, Zvezdane Bašić, Jurice Muraija, Pavice Gvozdić, Vladimira Krpana i drugih – dvije komplementarne uloge iste osobe. Predstavljanja glazbenika time bi postala dostupn(ij) a, vidljiv(ij) a i poznat(ij) a široj javnosti, a koristila bi se i u podučavanju o glazbi. Svaki oblik predstavljanja glazbenika pozitivan je i dobrodošao korak. Osim profesionalnih glazbenika i amaterski interpreti te pedagozi koji su djelujući izvan institucija značajno pridonijeli razvitku umjetničkoga glazbenog okruženja u svojoj sredini zaslužuju pomnije proučavanje i mjesto u muzeju. Trenutno još nepoznati interpreti, ili poznati samo na lokalnoj razini, mogu

Prominent Music Interpreters and Educators - Pianists

Important music interpreters and educators can have their place in (every) museum across Croatia as an integral part of history. Music corner within the permanent holdings of a museum could feature life and work of distinguished music interpreters and educators through summaries written by experts, visuals, objects, sound recordings and current events. The display could be supported by modern technology and periodically supplemented. Music as a background (soundscape) can be included in an appropriate form in one department of the museum with obligatory professional information on music within other information on the museum. “Interpreters” or “educators” are very common among pianists - such as Anka Gvozdanović, Svetislav Stančić, Melita Lorković, Sofija Deželić, Zvezdana Bašić, Jurica Murai, Pavica Gvozdić, Vladimir Krpan, and others - two complementary roles of the same person. This would facilitate the presentation of musicians to the general public and make them more familiar, visible and accessible, and could also be used in music teaching.

Every form of presenting music is a positive and welcome step forward. Besides professional musicians, there are also amateur interpreters and educators who have significantly contributed to the development of artistic musical environment in their community through their activity outside institutions deserving

se, kada struka prouči i potvrdi njihov značaj, sustavno promovirati u muzejima diljem Hrvatske i/ili u jednome krovnom Muzeju glazbe. Značajni glazbeni interpreti u Hrvatskoj izvodili su djela hrvatskih i inozemnih skladatelja te bi valorizacija i objava neobjavljenih, a postojećih zvučnih zapisa bila značajna za (još izraženiju) uključenost u europski kontekst. Učiniti hrvatske interprete prisutnijima u poimanju europske glazbe i podučavanju o europskoj glazbenoj povijesti, pa i prisutnima u europskim muzejima glazbe, ukoliko se po ocjeni struke pokažu relevantnima, značajan je cilj.

a closer study and a place in a museum. Interpreters, who are currently of modest reputation, or only locally recognized, can be systematically promoted in museums across Croatia and/or in one national Museum of Music, once they have been thoroughly studied by music professionals and their importance has been validated. Outstanding music interpreters in Croatia have performed pieces by Croatian and international composers. Therefore evaluation and publication of their unpublished, but existing sound recordings, would greatly contribute to the more visible inclusion in the European context. We are aiming at making Croatian interpreters more present in the understanding of European music and the teaching of European music history, and indeed present in European museums of music, if considered relevant by the music profession.

**Christoph Gruber, event manager
Haus der Musik, Beč, Austrija**

Haus der Musik

Haus der Musik je interaktivni muzej zvuka s novim pristupom glazbi, kako zabavnim tako i znanstvenim. Cilj je njegovati znanje i razumijevanje kao i otvorenost i entuzijazam u pristupu glazbi.

Prezentacija će prikazati prednosti i izazove dovođenja žive glazbe i glazbenih događaja u glazbeni muzej. Haus der Musik premošćuje jaz između tradicije i inovacije kako svojim izlošcima i instalacijama tako i svojim kalendarom događanja. Izložci Muzeja potiču posjetitelje da sudjeluju, da sviraju, eksperimentiraju i dođu do novih otkrića.

Nastupi uživo

Kao nastavak, događanja u Haus der Musik publici i, prvenstveno, domaćim te međunarodnim umjetnicima daju platformu za uzbudljive žive nastupe. Kod nas su gostovali mnogi umjetnici, i oni u usponu i oni priznati: Glen Hansard, Friska Viljor & Ezra Furman Spring Break Music Festival u suradnji s Bečkom udrugom skladatelja. Muzej zvuka pozvao je najveće umjetnike pjevače i skladatelje da nastupaju uživo u atriju Muzeja pod staklenim krovom. Uz slobodan ulaz, SpringBreak Festival je izvrsna prilika da se Haus der Musik doživi ne samo kao muzej zvuka već i kao koncertno mjesto na kojem se čitave godine izvodi uzbudljiva glazba.

Razgovori s umjetnicima

Haus der Musik, u suradnji s Bečkom filharmonijom, poziva ugledne osobe iz svijeta klasične glazbe na ponešto drugačije razgovore. Prof. Dr. Clemens

Haus der Musik

Haus der Musik is an interactive sound museum which provides a new approach to music on a playful as well as scientific level. The aim is to provide knowledge and understanding as well as openmindedness and enthusiasm when dealing with music. The presentation will focus on the benefits and challenges of bringing live music and events to a music museum. Like its exhibits and installations, Haus der Musik also bridges the gap between tradition and innovation with its event calendar. Its exhibits invite visitors to actively take part, play music, experiment and make new discoveries:

Live On Stage

As a supplement, the events at Haus der Musik give the audience and primarily national and international artists a platform for exciting live performances. Musicians hosted included a wide variety of upandcoming as well as established artists like: Glen Hansard, Friska Viljor & Ezra Furman Spring Break Music Festival In cooperation with the Vienna Songwriting Association, the Sound Museum has invited the singer songwriter scene's greatest artists to perform live inside its glassroofed courtyard. At free entry, SpringBreak Festival is the perfect occasion to experience Haus der Musik not only as a museum of sound but also as a concert venue featuring exciting music performances throughout the year.

Artists Talks

Haus der Musik, in cooperation with the Vienna Philharmonic, invites renowned personalities of classical music to a

Hellsberg, predsjednik Bečke filharmonije, razgovara s poznatim klasičnim glazbenicima o osobnim i profesionalnim vrhuncima i padovima u njihovoj umjetničkoj karijeri. Program Razgovori s umjetnicima muzeja Haus der Musik ugostio je istaknute umjetnike kao što su: slavni pijanist Lang Lang, poznati dirigent Christian Thielemann i Dominique Meyer, direktorica Bečke državne opere.

somewhat different conversation. Prof. Dr. Clemens Hellsberg, chairman of the Vienna Philharmonic, converses with acclaimed personalities of classical music about the personal and professional highs and lows of an artistic career. Haus der Musik's artist's talk series has featured such acclaimed performers as star pianist Lang Lang, the famous conductor Christian Thielemann and Vienna State Opera director Dominique Meyer.

**dr. sc. Lisbet Torp, voditeljica zbirke
Nationalmusset – Musikmuseet/
Nacionalni danski muzej – Danski
muzej glazbe, Copenhagen, Danska**

Izlaganje glazbe u muzejima: mogućnosti, izazovi i zadovoljstva

U većini glazbenih muzeja, glazbala su izložena izvan njihova izvorna okruženja te se, zbog razumljivih razloga, ne smiju doticati – a kamoli da se na njima svira – pa im je tako oduzeta njihova izvorna namjena i zvuk.

Na osnovu iskustava koja smo stekli u stvaranju novoga glazbenog muzeja u Danskoj, ovaj će se rad baviti nekim mogućnostima i izazovima koji se otvaraju kad se u digitaliziranom svijetu osniva glazbeni muzej s predmetima. Tu treba udovoljiti zahtjevima raznolike publike – starih i mladih, upućenih i neupućenih – za predstavljanje su presudni dostupnost predmeta, kvaliteta i tekstura zvuka, povijest i tehnološki razvitak.

Rad će se također baviti muzeološkom praksom koja obuhvaća pitanja očuvanja, konzerviranja i rukovanja glazbalima u muzejima.

*Exhibiting Music in museums:
Possibilities, Challenges, and
Pleasures*

In most music museums, musical instruments are presented out of their original context and for explainable reasons not to be touched - let alone played - thus stripped of their original function and sound.

Based on the experiences earned from the current process of creating a new Danish music museum, the paper will address some of the possibilities and challenges involved in establishing an object based music museum in a digitized world.

Where meeting the demands from diverse audiences - young and old, informed and uninformed - on accessibility to the objects, their sound qualities and texture, history and technological development is crucial to the presentation.

The paper also touches upon museological practices including matters of preservation, conservation and handling of musical instruments in museums.

dr. sc. Grozdana Marošević,
znanstvena savjetnica
Institut za etnologiju i folkloristiku,
Zagreb

Glazbena građa Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu

Institut za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, osnovan 1948. godine, jedinstveno je središte folklorističkih, etnoloških, etnomuzikoloških i srodnih znanstvenih istraživanja u Republici Hrvatskoj, s težištem na interdisciplinarna i transdisciplinarna kritička istraživanja kulture.

Dokumentiranje hrvatske tradicijske glazbe i mnogostrukih načina njezina postojanja u prošlosti i sadašnjosti (od izvedbi unutar lokalnih zajednica, preko smotri i festivala, do medijski posredovanih reprezentacija) sastavni je dio trajne djelatnosti Instituta.

U Dokumentaciji, kao posebnome odjelu Instituta, nalazi se oko 2000 rukopisnih zbirki, među kojima 314 notnih (s oko 26 000 zapisa), gotovo 4000 nosača zvuka, 19 zbirki plesova i 374 kinetograma, oko 1500 nosača zvuka i slike (videokaseta), oko 62 000 fotografija i 57 zbirki s oko 2000 crteža.

Premda je glazbena građa pohranjena u Institutu u prvome redu namijenjena istraživanjima te se dijelom, u vidu odabranih notnih zapisa, od 1960-ih do 1990-ih godina redovito objavljivala u etnomuzikološkim studijama u časopisu Narodna umjetnost, ali i u ponekim zasebnim izdanjima, a od 1990-ih i na nosačima zvuka, izravan pristup i uvid u nju oduvijek je bio omogućen i širemu krugu zainteresiranih, posebno amaterskim folklornim skupinama, kao

Musical Heritage of Institute of Ethnology and Folklore in Zagreb

The Institute of Ethnology and Folklore in Zagreb, founded in 1948, is a unique centre of folklore, ethnological, ethnomusicological and related scientific research in the Republic of Croatia, with the focus on interdisciplinary and trans-disciplinary critical research on culture. Documentation of Croatian traditional music and its various forms throughout history and at present (from performances within local communities, through shows and festivals, to multimedia presentation) is a permanent task of this Institute.

Documentation, a separate Department of the Institute, holds about 2000 manuscript collections, among them 314 items of sheet music (with about 26 000 recordings), almost 4000 sound carriers, 19 collections of dances and 374 kinetograms, approx. 1500 sound and image carriers (video-cassettes), about 62 000 photographs and 57 collections with about 2000 drawings.

The musical collection kept at the Institute is used primarily for research purposes, and was partially published in form of sheet music in ethnomusicological studies in the journal *Narodna umjetnost* (Folk art) from the 1960s to the 1990s. Additionally, it has sometimes been published in separate editions, and since 1990 on CDs. However, a wider circle of those interested in the collection has always been allowed a direct access and insight into the holdings, in particular in case of amateur groups of folk culture and different musical and cultural projects.

i raznim drugim glazbenim i kulturnim projektima.

Godine 1997. započela je digitalizacija najstarije građe. Do danas je digitalizirano otprilike 15 % fonda fototeke i 50 % notnih zapisa. S ciljem ostvarivanja brže i lakše dostupnosti i preglednosti podataka, u okviru projekta Hrvatska nematerijalna kulturna baština, društveni identiteti i vrijednosti (financira ga Hrvatska zaklada za znanost), započeta je izrada repozitorija s međusobno povezanim bazama podataka digitalizirane video, zvučne, fotografske i rukopisne građe čija se obrada provodi u skladu s postavkama koje koristi Europeana (internetski portal digitalnih izvora europskih muzeja, knjižnica, arhiva i audiovizualnih zbirki). Repozitorij je zasada u pokusnoj fazi unošenja podataka i provjere zadanih i očekivanih funkcija zbog čega još nije dostupan javnosti.

Digitisation of the oldest holdings started in 1997. Approximately 15% of the photographic archives and 50% of the sheet music have been digitised to date. In order to facilitate the availability of data and ease of reference, a repository with interconnected databases of digitised video, audio, photographic and manuscript materials was started within the project The Croatian Intangible Cultural Heritage, Social Identities and Values (funded by the Croatian Science Foundation. The data are processed in compliance with the Europeana principles (internet portal of digital resources of European museums, libraries, archives and audio-visual collections). At present the repository is in the trial phase, data are being entered and the set and expected functions are being checked, which is the reason why it has not been accessible for the public yet.

Nuša Hauser, dokumentaristica
Centar za nematerijalnu kulturu Istre –
Etnografski muzej Istre, Pazin

Komunikacijom za
dokumentaciju – kreativni i
edukativni postupci njegovanja
nematerijalne kulture

Jedan je od prioriternih zadataka Centra za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskoga muzeja Istre – Centro per la cultura immateriale dell'Istria del Museo Etnografico dell'Istria svojim institucionalnim legitimitetom poticati stvaranje i bogaćenje uvaženih zbirki dokumenata čiji sadržaj otkriva pojavnosti različitih fenomena/elementa nematerijalne kulture Istre. Insistiranje na ovome segmentu rada od izuzetne je važnosti za pravovaljano razumijevanje razvoja metodologije istraživačkoga rada kroz povijest, kao i radi nužne mogućnosti komparativnoga analiziranja i sveopćega kvalitetnijeg studiranja takvih predložaka. Također, pruža priliku za sugeriranje i kreiranje novih modela pohrane dokumenata te za otvaranje vrata pripadnicima lokalnih zajednica u tim postupcima kroz edukativne programe dokumentiranja nematerijalne kulture koje od osnutka provodi. Uz njih, i samostalno, Centar sustavno i redovito pristupa temeljitim terenskim istraživanjima s nužnom audiovizualnom dokumentacijom različitih javnih prilika u kojima se ogledaju fenomeni nematerijalne kulture, kao i onih koji svojim životom (živom tradicijom) predstavljaju prioritetnu važnost za dokumentaciju, a nisu izloženi javnim praksama. Na taj način Centar ostaje dosljedan svojoj primarnoj ulozi i brizi – komunikaciji i interakciji s pripadnicima

*Through Communication for
Documentation – Creative
and Educational Procedures
for Safeguarding of Intangible
Cultural Heritage*

One of the priorities of the Centre for Intangible Culture of Istria, the Ethnographic Museum of Istria – Centro per la cultura immateriale dell'Istria del Museo Etnografico dell'Istria, in its capacity as an institution, is to foster and enrich the recognized collections of documents which comprise plenty of various phenomena/elements of intangible cultural heritage in Istria. It is of the uttermost importance to insist on this segment of work in order to properly understand the development of research methodology throughout history, to be able to make a necessary comparative analysis, and undertake a comprehensive study of such patterns/models. In addition, it gives an opportunity to propose and develop new models of safeguarding documentation, and allows members of the local community to take part in this procedure by offering them educational programmes on documenting intangible cultural heritage, which have been on offer since the Centre was established. Together with them, but also independently, the Centre undertakes, systematically and on a regular basis, thorough field research with necessary audio-visual documentation of various public events featuring phenomena of intangible culture, as well as those events which are by their very existence (living tradition) of the primary importance for documentation,

zajednica čijim se živim tradicijama (nematerijalnim kulturama) bavi. Rad donosi prikaz modela/načina njegovanja nematerijalne kulture Istre koji Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskoga muzeja Istre primjenjuje u kontekstu (i s ciljem) razvoja svoje arhivsko-dokumentacijske djelatnosti.

but are not in the public eye. In this way the Centre serves its primary role and honours its commitment, that is communication and interaction with the members of the community whose living traditions (forms of intangible culture) are in its care. This paper gives an overview on models of safeguarding intangible culture in Istria which are applied by the Centre for Intangible Culture of Istria, the Ethnographic Museum of Istria with the aim to improve and develop its archiving and documentation activities.

**Željka Jelavić, viša kustosica
Etnografski muzej Zagreb, Zagreb**

Glazbene radionice u Etnografskome muzeju

Glazbene radionice u Etnografskome muzeju dio su edukativnih programa u kojima korisnici upoznaju tradicijsku glazbu kao dio nematerijalne kulturne baštine. Povezane su s dijelovima stalnoga postava svjetskih kultura u kojima su izloženi glazbeni instrumenti Afrike i Australije. Pored toga, u radionicama se polaznici upoznaju i s dijelom domaće glazbene tradicije. Rad će prezentirati glazbene radionice s korisnicima različitih dobnih skupina. U izlaganju će biti prikazana i trominutna videosnimka.

Music Workshops at the Ethnographic Museum

Music workshops at the Ethnographic Museum are part of educational programmes on which visitors are introduced to traditional music as a form of intangible cultural heritage. These workshops are related to the permanent display of musical instruments from Africa and Australia representing world culture. In addition, participants get to know a part of the Croatian musical tradition. The aim of this paper is to present music workshops attended by users of different ages. A three-minute video will be shown during the presentation.

mr. sc. Ljubica Gligorević, muzejska savjetnica
Gradski muzej Vinkovci, Vinkovci

Vinkovački etnološki postav i glazbena baština

Stalnomu etnološkom postavu Gradskoga muzeja Vinkovci, otvorenom 2001. godine u potkrovlju kasnobarokne muzejske zgrade na površini od 700 četvornih metara, prethodila je 1996. godine izložba Tambura – tradicijsko glazbalo. Ovo prepoznatljivo slavonsko-srijemsko glazbalo te je godine kao muzealija, uz gradnju tambura i „svirku“ na tamburama, po prvi put sustavno predstavljeno muzejskoj publici. U sadašnjem Etnološkom postavu – presjeku tradicijske baštine vinkovačkoga kraja – radionica gradnje tambura (bisernice, brača, basa) u procesima izrade privlači veliku pozornost muzejskih posjetitelja svih generacija.

Vinkovački etnološki postav osmišljen je iz triju cjelina: iz životne (predmeti u prostoru) i muzeološke (predmeti unutar 33 tipizirane vitrine) cjeline te iz središnjega multimedijalnog prostora u kojem se uz glazbu, promidžbeni film o Etnološkome postavu i druge dokumentarne etnološke priče u kojima je neizostavna glazba dočekuju i pozdravljaju posjetitelji. To je istodobno prostor unutar velike otvorene dvorane za različita kulturološka događanja, kojih je od otvorenja postava do sredine lipnja 2013. godine ukupno održano 93. Događanja su obuhvaćala predstavljanja knjiga, filmova, udruga, manjih kazališnih predstava i izložaba, modnih revija i nadasve brojnih koncerata, ne samo tamburaške glazbe već i klasike, jazza,

Vinkovci Permanent Ethnological Display and Musical Heritage

Prior to the Permanent Ethnological Display at the City Museum of Vinkovci, which was opened in 2001, in the attic of the late Baroque museum building, measuring 700 square meters, an exhibition Tamburitza, a traditional instrument, was held back in 1996. This recognizable folk instrument from Slavonia and Srijem (lat. Sylvania) was for the first time systematically presented to visitors as a museum object. Visitors could see how it is built and how it is played. In the present Ethnological department - featuring traditional heritage of Vinkovci region - it is the workshop, where it is shown how the tamburitza (bisernica or prim, brac or basprim, bas) are built, which attracts a lot of visitors of all ages.

Ethnological Department of the City Museum Vinkovci consists of three collections: Daily Life (Objects in Space), Museum Collection (Objects in 33 standardized display cases), and central multimedia space, where music is played and a promotional film about Ethnological department, and other documentary ethnological stories with unending musical accompaniment are shown to welcome visitors. This is at the same time a space within a large hall where cultural events take place. 93 events had been organized since the Ethnological Collection was opened until mid June, 2013. There have been book presentations, film shows, presentations of various associations, minor theatre performances and exhibitions, fashion shows and, above

francuske šansone, moderne glazbe i avangarde.

U proteklome razdoblju u Etnološkome postavu na različite su načine promovirani fenomeni zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara: bećarac, svatovac, crkveno pučko pjevanje Slavonije i Srijema, ali i „svirka“ i „pisma“ Šokaca iz Bačke i Bunjevaca iz Subotice. Pjevane su starogradske i prigodne pjesme uz jedinstveni zaštićeni fenomen – proljetni ophod Filipovčica. Početkom svibnja 2013. godine uz dubrovačku klapu Subrenum promoviralo se klapsko pjevanje i UNESCO-ova Reprezentativna lista nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Ansambl Acoustic Project u istome se mjesecu u okruženju izložene tradicijske baštine treći put predstavio vinkovačkoj muzejskoj publici. Svaki put dva u jednome: izložene muzealije i događanje – dva doživljaja za pamćenje.

all, a lot of concerts, not only tamburitza concerts, but also classical, jazz, French chanson, modern music and avant-garde concerts.

Over the last period the phenomena of protected intangible cultural heritage such as: bećarac singing and playing, svatovac singing and playing, church folk singing of Slavonia and Srijem (lat. Sirmia), but also “svirka” and “pisma” of Šokci from Bačka and Bunjevci from Subotica, have been promoted in different ways at the Ethnological Department. Parlour songs and occasional songs with the unique protected phenomenon - spring procession Filipovčica have been sung. At the beginning of May 2013, with the Dubrovnik klapa Subrenum, klapa singing and the UNESCO Representative List of the Cultural Heritage of Humanity were promoted. It was also in May that the ensemble Acoustic Project performed for the third time in front of the Vinkovci museum audience in the same environment. Each time two things in one: museum exhibits and events - two unforgettable experiences.

Stjepan Večković, glazbenik
Centar za tradicijska glazbala
Hrvatske, Zagreb

Centar za tradicijska glazbala **Hrvatske**

Centar za tradicijska glazbala Hrvatske osnovan je 2007. godine s ciljem prikupljanja, očuvanja, rekonstrukcije, prezentacije i popularizacije hrvatskih tradicijskih glazbala i tradicijske glazbe.

Već iste godine Centar je pokrenuo održavanje Hrvatskoga gajdaškog festivala. Riječ je o međunarodnome festivalu tradicijskih glazbala s posebnim naglaskom na glazbala poput gajdi i duda. Centar uspješno surađuje s raznim institucijama kao što su Etnografski muzej u Zagrebu, Centar za kulturu Dubrava, Zajednica folklornog amaterizma grada Zagreba, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i druge, a niz godina organizira i provodi specijalizirane seminare o tradicijskim glazbalima širom Hrvatske.

Osim toga, Centar organizira i razne koncerte folklorne i etnoglazbe te izložbe tradicijskih glazbala, a bavi se i publiciranjem zvučnih i videozapisa. U sklopu Centra djeluje i Hrvatski gajdaški orkestar koji vrlo uspješno promovira hrvatsku tradicijsku glazbu ne samo širom Hrvatske već i u inozemstvu.

Jedan od novijih projekata Centra pokretanje je Gajdaške akademije s ciljem očuvanja tradicijskoga načina sviranja i stvaranja što kvalitetnijih svirača tradicijskih glazbala s mješinom.

Prije godinu dana Centar je pokrenuo održavanje serije koncerata Hrvatskoga gajdaškog orkestra i gostiju pod nazivom Ljepota narodne duše posvećene starim, izvornim sviračima tradicijskih glazbala.

Centre for Traditional Croatian Musical Instruments

The Centre for Traditional Croatian Musical Instruments was founded in 2007, with the aim to collect, preserve, restore, present and make popular traditional Croatian instruments and traditional music. It was in the same year that the Centre started the Croatian Bagpipe Festival. It is an international festival of traditional musical instruments, with the special focus on instruments such as gajde and duda. The Centre has been working successfully with different institutions, such as the Ethnographic Museum Zagreb, Cultural Centre Dubrava, Folklore Amateurs of the City of Zagreb, Ministry of Culture of the Republic of Croatia, and others. Over the past years it has been organising and running specialised seminars on traditional musical instruments all over Croatia. In addition, the Centre organises different concerts of folklore and ethno music as well as exhibitions of traditional instruments. Furthermore, it publishes audio and video recordings, and operates the Croatian Bagpipe Orchestra which has been very successful in promoting Croatian traditional music, not only across Croatia, but also abroad. One of the most recent projects started by the Centre is the Gajde Academy which aims to preserve the traditional way of music playing and to educate musicians to excel at playing traditional bagpipe instruments. A year ago, the Centre initiated a series of concerts by the Croatian Bagpipe Orchestra and Guests under the name Beauty of Folk Spirit devoted to old, authentic players of traditional instruments.

Leila Topić, kustosica
Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

Zvučno iskustvo u MSU-u

Prožimanje vizualne umjetnosti i glazbe, odnosno zvuka, svoje je formativne trenutke ostvarilo u 20. stoljeću inovativnim suradnjama vizualnih umjetnika i muzičara. Nove umjetničke forme objedinjene su pod nazivom audio umjetnost, ars acustica ili sound art, a njihov je razvoj prije stotinu godina začeo futurist Luigi Russolo manifestom *L'arte dei Rumori* (Umjetnost buke) u kojem je istaknuo kako su se ljudske uši naviknule na brzinu, energiju i buku urbanih industrijskih krajobraza te kako nova zvučna paleta stoga zahtijeva drugačije pristupe glazbi i kompoziciji. Upravo je drugačiji pristup razvidan u trima projektima koji su posljednjih godina osmišljeni u Muzeju suvremene umjetnosti. Riječ je o projektu *Unutar strukture – dijalog s Piceljem održanom u MSU-u u srpnju 2007. godine*, zatim akustično-vizualnome performansu *Azot: 5,7 po Richterovoj ljestvici organiziranom u Zbirci Richter 2009.* te projektu *Richterov pogled u sklopu kojega će glazbu stvarati multimedijски umjetnik Bojan Gagić na temelju Richterovih radova, također u Zbirci Richter na Vrhovcu.*

Unutar strukture – dijalog s Piceljem projekt je koji je objedinio generacijski i stilski raznorodne autore. Predstavljani su francuski umjetnik Frederic Molenac, koji se upustio u svojevrsni dijalog s Piceljevim opusom polazeći od njegovih geometrijski riješenih grafika, te elektoakustični trio Azot koji kompozicije izgrađuje uporabom čistoga zvuka ignorirajući melodiju, harmoniju i ritam.

Acoustic Experience at Museum of Contemporary Art (MSU)

The permeation of visual art and music, that is the sound, experienced its formative moments in the 20th century through innovative cooperation between visual artists and musicians. The new art forms are known under the common name audio arts, ars acustica or sound art. The beginnings of these new art forms date back to a hundred years ago, to the futurist Luigi Russolo and his manifesto *L'arte dei Rumori* (The Art of Noise). Russolo points out that the human ears are accustomed to the speed, energy and noise of urban industrial landscapes, therefore the new acoustic range calls for a different approach to music and composition. Indeed, it is this different approach that has been used in three projects recently conceived at the Museum of Modern Art. They are: *Inside the Structure - a Dialogue with Picelj*, carried out at the MSU in July 2007, then the acoustic-visual performance *Azot: 5.7 on the Richter scale*, organised at the Richter Collection in 2009, and the project *Richter's View*, on which Bojan Gagić, multimedia artist, will compose music based on Richter's (visual artist) work, also at the Richter Collection on Vrhovc.

Inside the Structure - a Dialogue with Picelj is a project featuring authors of different generations and styles. The project presents the French artist Frederic Molenac, who dared a sort of a dialogue with the work of the Croatian artist Picelj, inspired by his geometric graphics, and the electroacoustic trio Azot, producing compositions by means of the pure

U kreiranju performansa pridružio se nagrađivani umjetnik mlađega naraštaja Davor Sanvincenti. Konačan rezultat bio je apstraktni audiovizualni ambijent nastao eksperimentiranjem s konkretnim slušnim i vizualnim oblicima, odnosno posve novo umjetničko djelo. Paralelno s predstavljanjem glazbe/zvuka kao istovrijedna elementa umjetničkoga djela, proširivanjem audiovizualnih radova te nicanjem sve većega broja specijaliziranih zvučnih projekata povećao se i broj institucijskih (muzejskih) izložbi koje nastoji tematizirati i kontekstualizirati odnos zvuka i/ili glazbe te vizualne kulture.

sound, ignoring melody, harmony and rhythm. Davor Sanvincenti, a younger generation award-winning artist, joined the performance. The ultimate outcome was an abstract audiovisual ambience created by experimenting with concrete acoustic and visual forms, i.e. a truly new work of art.

Along with the presentation of music/sound as an equally important element of a work of art, extension of audiovisual works and the increasing number of specialised sound projects, there has also been an increase in the number of institutional (museum) exhibitions with the aim to feature and contextualise the relationship between the sound and/or music and visual culture.

**dr. sc. Noel Loble, znanstveni
suradnik
Pitt Rivers Museum, Oxford,
Velika Britanija**

Stvaranje galerija zvukova

Zvuk je najviše zanemareno osjetilo u etnografskih muzejima. U ovoj ću prezentaciji dati pregled projekta *The Reel to Real* (2012/13.), koji je najširoj publici, unutar i izvan muzeja, približio jedinstvenu glazbenu zbirku muzeja Pitt Rivers, Muzeja za antropologiju i svjetsku arheologiju, Sveučilišta u Oxfordu.

Tisuće sati rijetkih etnografskih zvukova, koji su poklanjani Muzeju od početka dvadesetog stoljeća držani su u depoima, pa su ih poznavali samo rijetki znanstvenici. Te snimke zvukova – u rasponu od dječjih pjesmica u Britaniji i Europi do glazbe iz Južne Amerike i Južnog Pacifika, od improviziranog bubnjanja po vodi do rijetkih zemljanih gudala iz kišnih šuma Srednjoafričke Republike – sačuvani su, no nisu ih mogli vidjeti posjetitelji muzeja, profesori, studenti pa ni zajednice odakle su potekli.

Danas, digitalna distribucija tih snimaka potiče rastuću međunarodnu publiku na novu vrstu slušanja i također razvija svijest o društvenim problemima s kojima su suočene zajednice koje danas jako marginalizirane. Kako bi privukli novu publiku, glazbeni umjetnici, Dji, koreografi, filmski snimatelji i istraživači sve se češće koriste etnografskim snimkama. Primjerice, najveći svjetski arhiv snimaka Bayaka s terena, trenutno kruži online, u prostorima muzejskih galerija i izvan njih da potakne interdisciplinarne projekte koji bi povezali

Making Sound Galleries

No human sense is more neglected in ethnographic museums than sound. In this presentation I will give an overview of The Reel to Real Project (2012-13), designed to make available for the widest use, both in and beyond the museum space itself, the unique sound collections of the Pitt Rivers Museum, Oxford University's Museum of Anthropology and World Archaeology. Thousands of hours of rare ethnographic sound, donated to the Museum since the early twentieth century, had been held in storage, known only to a handful of scholars. These sound recordings – which range from children's songs in Britain and Europe to music from South America and the South Pacific, and from improvised water drumming to the sound of rare earth bows in the rainforests of the Central African Republic – were preserved but unavailable to members of the public, teachers, students, or to the communities from which the sound originated. Today, digital circulation of these recordings is promoting new listening engagements among expanding international audiences, and is also raising awareness of social problems facing increasingly marginalized communities. Ethnographic recordings are increasingly being used by sound artists, DJ's, choreographers, filmmakers and researchers to engage new audiences. For example, the world's largest archive of Bayaka field recordings is currently circulating online, in museum gallery spaces and beyond in order to develop

etnomuzikologe, istraživačka središta, konzervatore i zajednice Bayaka.

Predstavit ću svoj trenutni projekt koji istražuje načine na koje se te snimke mogu u konačnici povezati s narodom Bayaka za njihovu dobrobit, stvarajući odgovorne i uzajamne komunikacijske mreže između akademskih institucija, e-istraživača i zajednica Bayaka koje žele bez interneta doći do svoje glazbene baštine.

interdisciplinary projects linking ethnomusicologists, eResearch centres, conservationists, and Bayaka source communities. I will introduce my current research exploring ways in which these recordings can ultimately be reconnected with Bayaka people for their benefit, creating responsible and reciprocal communicative networks between academic institutions, eResearchers and the Bayaka communities requesting offline access to their sound heritage.

**mr. sc. Vlatko Čakširan, viši kustos
Gradski muzej Sisak, Sisak**

Zbirka Kraker u Sisku – potencijali jedne glazbene zbirke

Zbirka Kraker predstavlja plod dugogodišnjega sakupljačkog rada sisačkoga kolekcionara Velimira Krakera. Ova jedinstvena zbirka u Hrvatskoj sadrži stotinu fonografa, gramofona i radioprijemnika od kraja 19. stoljeća do 1950-ih godina. Sastavni su dio Zbirke i fonoteka s više od 1600 originalnih zvučnih zapisa te studio opremljen uređajima za presnimavanje i reprodukciju starih snimki. Posebnost je Zbirke u tome što se ona još uvijek nalazi u vlasništvu navedenoga kolekcionara, no u procesu je muzealizacije i otvaranja javnosti. Gradski muzej Sisak sudjeluje u popisivanju ove bogate zbirke u svrhu zaštite građe kao kulturnoga dobra. Prva faza uključuje otvaranje zbirke široj javnosti, a drugu fazu predstavlja obnova takozvane Holandske kuće iz 19. stoljeća koja se nalazi u povijesnoj jezgri grada Siska i svojom posebnošću upotpunjuje gradsku vizuru. Vlasnik Zbirke, koja bi postupno trebala prijeći u vlasništvo Gradskega muzeja Sisak, u svojim zahtjevima za prezentaciju traži da Zbirka Kraker ne bude strogo muzealizirana i zatvorena u vitrine, nego dostupna javnosti u vidu preslušavanja ploča na starim gramofonima ili slušanja starih radioprijemnika. Vlasniku je bitna korelacija između predmeta i posjetitelja što za sobom povlači znatne probleme u održavanju. Zbirka svojom važnošću odavno plijeni pozornost ljubitelja glazbe i povjesničara glazbe te bi nakon zaštite i uređenja muzejskoga prostora trebala

*Kraker Collection in Sisak –
Potential of a Music Collection*

Velimir Kraker, a collector from Sisak, has come up with this collection after working on it for many years. This unique collection in Croatia, consists of a hundred phonographs, gramophones and radios over the period from the end of the 19th century to the 1950s. A phonographic library boasting more than 1600 original recordings, and studio equipment for recording and reproduction of old recordings are part of this Collection. What is special about this Collection is that it is still owned by Vladimir Kraker, but its musealization is currently underway, and it will be made available to the public. The City Museum of Sisak is taking part in the documentation of this rich Collection in order to protect it as cultural heritage. The first phase is to make it available to the general public, and the second phase is the restoration of the so called Holland House, dating from the 19th century. The house is located in the historic core of the City of Sisak and its uniqueness contributes to the city vista. The owner of the Collection, which should gradually be acquired by the City Museum of Sisak, demands in his requests for presentation that Kraker Collection should not be strictly musealized and enclosed in showcases, but made available to the public by way of listening to records on old gramophones or listening to old radios. The owner finds the correlation between the object and the visitor essential, which can bring major maintenance problems. This valuable Collection has been riveting attention of

postati prepoznatljivo mjesto u kulturnoj ponudi grada Siska koje bi ujedno imalo i veliko značenje na državnoj razini.

music lovers and music historians alike for a long time, and after its protection and the redecoration of the museum space, it should become a visible site in the cultural offer of the City of Sisak, becoming at the same time significant on the national level.

Dražen Ernečić, viši kustos
Muzej grada Koprivnice, Koprivnica

Glazbenik Tomo Šestak i zlatno doba austrougarske Koprivnice

Tomo Šestak rođen je u Pragu 18. prosinca 1852. godine gdje je polazio i glazbeni konzervatorij. Kao apsolvent javio se na natječaj slob. i kr. grada Koprivnice za gradskoga kapelnika i organista (orguljaša) u novinama Prager Tagblatt od 16. kolovoza 1873. godine. U Koprivnici je položio ispit pred glazbenim povjerenstvom, u kojem se nalazio i hrvatski muzikolog Franjo Kuhač, te je jednoglasno izabran za gradskoga kapelnika i organista. Godine 1874. pokrenuo je gradsku limenu glazbu te je angažirano sudjelovao u osnutku Hrvatskoga pjevačkog društva Podravec kojem je bio redovit i počasni zborovođa sve do smrti. Iste je godine pokrenuo glazbenu školu u kojoj je radio kao glazbeni pedagog. Taj je posao kasnije obavljao i u Kr. maloj realnoj gimnaziji. Uglazbljivao je djela koprivničkoga učitelja i komediografa Đure Estera koja su izvođena u zagrebačkome Hrvatskom narodnom kazalištu.

Usto, bio je dirigent tamburaškoga orkestra, skladatelj te učitelj violine, klavira i orgulja. Autor je stotinjak skladbi za pjevačke zborove, puhački i tamburaški orkestar i komorne sastave. Umro je 16. svibnja 1921. godine u Koprivnici.

Njegova ostavština koja se čuva u Muzeju grada Koprivnice obuhvaća 269 kataloških jedinica rukopisnih i tiskanih muzikalija. Dio te ostavštine predstavlja se od 1997. godine u sklopu muzejske izložbe Koprivnica javno i privatno. Od

*Tomo Šestak, Musician, and
Golden Age of Austro-Hungarian
Koprivnica*

Tomo Šestak was born in Prague on 18th December 1852, where he also attended the Prague Conservatory. While still an undergraduate student, he applied for the post of the Kapellmeister (chapel master) and organist advertised by the Free royal city of Koprivnica in the newspaper Prager Tagblatt on 16th August, 1873.

In Koprivnica he passed the exam before the authorized Committee, one of the members being the Croatian musicologist Franjo Kuhač, and was unanimously chosen for the position of the Town Kapellmeister and Organist.

In the year 1874 he started the City Brass Band and took an active part in the establishment of the Croatian Singing Society Podravac, working as its regular and honorary conductor until his death. It was in the same year that he founded a music school where he worked as a music teacher. Later he did the same job in the Royal Small Grammar School. He set works by Đuro Ester, a teacher and comedigrapher from Koprivnica, to music, which was then performed at the Croatian National Theatre in Zagreb. In addition, he was a Tamburitza Orchestra Conductor, composer, and violin, piano and organ teacher. He composed about a hundred pieces of music for choirs, wind and tamburitza orchestra and chamber ensembles. He died in Koprivnica on 16th May, 1921.

His legacy, kept at the Museum of the City of Koprivnica, comprises 269 catalogue items of handwritten and

2005. do 2011. godine Muzej grada Koprivnice surađivao je i s Tamburaškim orkestrom Tomo Šestak u organizaciji koncerata za Međunarodni dan muzeja i oživljavanju Šestakove autorske glazbe.

printed sheet music. A part of this legacy has been exhibited since 1997 within the exhibition Koprivnica, Public and Private. From 2005 to 2011, the Museum of the City of Koprivnica cooperated with the Tamburitza orchestra Tomo Šestak in the organisation of concerts for the International Museum Day, and helped to revive Šestak's music works.

**dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska
savjetnica**

Muzej Slavonije Osijek, Osijek

**Ivana Knežević, knjižničarska
savjetnica**

Muzej Slavonije Osijek, Osijek

Glazbena ostavština Valpovačkoga vlastelinstva – oslik kulturne povijesti Slavonije

Odjel muzealnih tiskopisa Muzeja Slavonije Osijek u svojim spomeničkim fondovima čuva i vrijednu Knjižnicu Valpovačkoga vlastelinstva. Izniman knjižni fond obitelji Prandau-Normann s više od osam tisuća bibliografskih jedinica upotpunjen je i vrijednom glazbenom zbirkom.

Glazbena ostavština obitelji Prandau, točnije braće Gustava i Karla, dio je bogate spomeničko-baštinske zbirke osječkoga muzeja o kojoj piše i poznati muzikolog Franjo Kuhač. Noviji i potpuniji popis 1979. godine izradili su prof. dr. sc. Ladislav Šaban i njegov suradnik Zdravko Blažeković. Vrijedna, većinom rukopisna građa, sadržajno je podijeljena u pet cjelina: svjetovne skladbe 19. stoljeća, uglavnom u obradi Karla Prandaua; crkvene skladbe iz posjeda Gustava Prandaua; starija glazbena građa 18. i početka 19. stoljeća; tiskana djela s kraja 18. i početka 19. stoljeća; te kazališna zbirka.

U kojoj mjeri ova građa korespondira s ostalim dijelovima bogatoga naslijeđa Valpovačkoga vlastelinstva (arhivskom građom, umjetničkim predmetima, knjižnom građom) u drugim baštinskim ustanovama te koje su mogućnosti njezine daljnje prezentacije s ciljem obogaćivanja kulturno-povijesne slike Slavonije, nastojat će se odgovoriti u budućem radu.

*Musical Heritage of Valpovo Manor
- Reflection of Cultural History of
Slavonia*

Department of Print Holdings, Museum of Slavonija in Osijek keeps in its memorial holdings a valuable Valpovo Manor Library. A remarkable collection of books of the Prandau-Normann family boasting more than eight thousand bibliographic units, comprises also a valuable musical collection. The Musical Heritage of the Prandau family, i.e. of the brothers Gustav and Karl, is part of a rich memorial-heritage collection of the Museum Osijek. The famous musicologist Franjo Kuhač also wrote about this collection. A more recent and a more complete list was compiled by prof.dr.sc. Ladislav Šaban and his associate Zdravko Blažeković in 1979. The valuable music archives, mostly manuscripts, were classified according to the content into five sections: 19th century secular songs, mostly arranged by Karl Prandau; religious songs owned by Gustav Pradau; older music archives from the 18th and the beginning of the 19th century; printed works from the end of the 18th and the beginning of the 19th century; and a theatre collection.

In the future, we shall try to answer the question to what extent these holdings correspond with the other parts of the rich heritage of Valpovo Manor (archives, art objects, and library) at other Heritage Institutions, and how it can be further presented, with the aim of enhancing the historical and cultural image of Slavonia.

***Maša Hrustek Sobočan, kustosica
Muzej Međimurja Čakovec, Čakovec***

***Josip Štolcer Slavenski –
čakovečki skladateljski genij
s beogradskom adresom i
svjetskim glasom***

Skladatelj Josip Štolcer Slavenski (Čakovec, 1896. – Beograd, 1955.) živio je i stvarao u turbulentnim političkim vremenima čestih izmjena vladajućih režima obilježenih okvirom dvaju svjetskih ratova. Rođen za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije u gradiću Čakovcu na krajnjem sjeveru hrvatske države, unutar prisilno pomađarene pokrajine Međimurje, svoje je stvaralaštvo započeo u žarištu modernoga vremena obilježenog pojavom secesije na umjetničkoj sceni. Ovaj mladić kozmopolitskoga nonšalantnog izgleda, budimpeštanski i praški đak neopterećen teritorijalnim i mentalnim granicama, ubrzo je talentom prerastao okvire domaćega teritorija. Neko je vrijeme predavao na zagrebačkoj Kraljevskoj muzičkoj akademiji, no uskoro se seli u tada slobodoumniji Beograd gdje je proveo ostatak života. Ondje mu je stvaralaštvo doseglo zrelost te je razvio specifičan avangardni izričaj povezivanjem balkanske melodike i napjeva slavenskih zemalja s postavkama moderne glazbe. Od Drugoga svjetskog rata djelovao je kao državni kompozitor programatskih skladbi koje su veličale Tita i postulate nove komunističke federativne Jugoslavije. U Muzeju Međimurja u njegovu rodnom Čakovcu oformljena je Memorijalna zbirka Slavenski unutar koje se čuvaju njegove originalne i objavljene

*Josip Štolcer Slavenski – Musical
Genius from Čakovec with Belgrade
Address and International
Reputation*

Composer Josip Štolcer Slavenski (born in Čakovec, 1896 – died in Belgrade, 1955) lived and composed in the very turbulent political times of frequent regime changes between the two World Wars. He was born at the time of Austro-Hungarian Monarchy in the small town of Čakovec, in the far north of the Kingdom Croatia-Slavonia, in the county of Međimurje, under strong Hungarian rule and influence. He started his musical career in the very centre of the modern times, marked by the emergence of the Secession on the art scene. This nonchalant and cosmopolitan looking young man, a Budapest and Prague student, unencumbered by territorial or mental boundaries, managed very soon to push the boundaries of his local community. For some time he was lecturing at the “Royal Academy of Music” in Zagreb, but he soon moved to at the time more liberal Belgrade, spending the rest of his life there. His musical work shows how he grew in maturity and developed a specific avant-garde musical expression connecting the Balkans melody and Slavic songs with the principles of modern music. After the Second World War he was the state’s official composer of programmatic songs glorifying Tito and the ideas of the new communist federal Yugoslavia. In the Međimurje County Museum, in his birthplace Čakovec, the Slavenski Memorial Collection was established comprising his original and

partiture, knjižnica te radna soba. Sačuvane su prepiske s članovima obitelji sestre Julije i starim prijateljem Ladislavom Kronastom, ravnateljem Prve međimurske štedionice, kojem se često povjeravao i predavao mu rješavanje imovinskih i pravnih pitanja kod kuće. Od njegovih je kompozicija nešto manje poznata njegova strast prema astronomiji i astrofizici. U Muzeju se čuvaju njegov teleskop, knjige, bilješke i rukopis povećega članka na temu astrofizike. Memorijalna zbirka Slavenski nedavno je revidirana te se planira digitalizirati i pripremiti za novi multimedijalni postav.

published scores, a library and a study. The correspondence between Slavenski and his sister Julija's family members, and his old friend Ladislav Kronast, director of the First Medimurje Savings Bank was preserved. Ladislav Kronast was a man Slavenski very often confided in, and entrusted him with the property matters concerning his house. His passion for astronomy and astrophysics is not as well known as his music. The Museum holds the composer's telescope, his books, notes, and a longer handwritten text on astrophysics. The Slavenski Memorial Collection has been recently revised. Its digitisation and arrangement for a new multimedia display has been planned.

**Zrinka Jelčić, kustosica
Muzej grada Zagreba, Zagreb**

Dom Margite i Rudolfa Matza – od memorije do mjesta glazbenih događanja

Rudolf Matz, jedan od najznačajnijih hrvatskih glazbenika 20. stoljeća, i njegova supruga Margita željeli su budućim naraštajima grada kojemu su pripadali ostaviti neposredan trag o svojem glazbenom djelovanju. Bogatu ostavštinu i stan u Mesničkoj ulici 15, u kojem su proživjeli punih pola stoljeća, Margita Matz darovala je 1989. godine Muzeju grada Zagreba u namjeri da se očuva autentičan ambijent koji oslikava njihovo životno i stvaralačko okruženje. Matz je u zagrebačkome glazbenom životu bio neprekidno prisutan tijekom punih šest desetljeća zanimljive i raznolike karijere o kojoj je u ostavštini sačuvana bogata građa. Uz njegov opsežan skladateljski opus u stanu su sačuvane brojne fotografije dvoje glazbenika iz privatnoga i javnoga života, dnevnici, diplome i priznanja koja su im dodijeljena, korespondencija, dokumentacija o Matzovu radu na pojedinim temama, notna izdanja te velika knjižnica.

Ambijent njihova doma koji su oboje stvarali otkriva njihov bogat i do kraja ispunjen profesionalni i privatni život. U velikome salonu, uređenom za primanje gostiju, sjećanje na dvoje glazbenika čuvaju njihovi portreti naslikani 1930-ih godina te poprsja odlivena u bronci i nastala tijekom posljednjih godina. U glazbenoj sobi važno mjesto imaju instrumenti, a u slikovitome ozračju dnevnoga boravka posjećivali su ih bliski prijatelji. Njihov je stan bio mjesto

*Margita and Rudolf Matz's Home
– From Memory to Music Events
Venue*

Rudolf Matz, one of the most prominent Croatian musicians of the twentieth century, and his wife Margita, wanted to hand down to future generations of their city immediate evidence of their work. In 1989 Margita Matz bequeathed a rich legacy, and the flat at 15 Mesnička Street, where the couple lived longer than half a century, to the City Museum of Zagreb, with the intention to preserve the authenticity of the ambience of the place where they lived and worked.

Matz was permanently present in Zagreb musical life for six decades of his interesting and versatile career, of which there is ample evidence in his legacy. Apart from his comprehensive opus of compositions, there are photographs of both musicians (Matz and his wife) in plenty, related to their private and public life, as well as diaries, diplomas and awards, correspondence, documentation on Matz's work on different subjects, sheet music and a large library.

The ambience of their home, created by both of them, is a reflection of their rich and fully accomplished professional and private life. In the large drawing room, where guests were entertained, the portraits of the two musicians, painted in the 1930s, and the busts made of bronze in the more recent years, preserve the memory of the two musicians. A particular focus of attention in the music room is the musical instruments, and the picturesque atmosphere of the living room was there for close friend who came to visit. Their

okupljanja i druženja ljudi iz glazbenih i kulturnih krugova te održavanja kućnih koncerata.

U muzeološkoj koncepciji prezentacije zbirke sjećanje na dvoje izuzetnih glazbenika oživjet će se uporabom multimedije kao dijela postava. Glazbena događanja, kojima bi se Matzova baština aktualizirala i mladim glazbenicima time postala nadahnuće, u ovaj bi prostor vratila bogat društveni život. Memorijalna bi se zbirka u skladu sa suvremenim potrebama dinamizirala i zauzela svoje mjesto u kulturnome životu Zagreba.

flat was a place where people from musical and cultural circles gathered and socialised, and where house concerts were held.

The museological concept of presenting the collection aims to evoke the memory of the two remarkable musicians by means of multimedia as part of the display. Music events which would revive Matz's music heritage and become inspirational for young musicians should bring back a rich social life to this place. The memorial collection would be dynamized according to the contemporary needs, and assume its rightful place in the cultural life of the city of Zagreb.

**mr. sc. Tijana Barbić Domazet,
dipl. knjižničarka
Sveučilišna knjižnica u Puli**

**Nuša Hauser, dokumentaristica
Centar za nematerijalnu kulturu Istre –
Etnografski muzej Istre, Pazin**

Glazbena građa u Sveučilišnoj knjižnici u Puli, s naglaskom na Spomen-sobu Antonija Smareglije

Sveučilišna knjižnica u Puli općeznanstvena je knjižnica dvojake funkcije: sveučilišne, dakle znanstveno-istraživačke, te šire kulturološke sa zadaćom čuvanja pisane baštine, osobito one regionalnoga i nacionalnoga značaja. Osnovana 1949. godine kao Naučna biblioteka, od 1956. dobiva obvezatne primjerke s područja Hrvatske. Godine 2006. postaje sastavnicom Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i centrom knjižničnoga sustava Sveučilišta. Smještena je u središtu Pule, ima 2800 m² na pet lokacija i 22 djelatnika.

Glazbeni dio fundusa Knjižnice izdvojen je u Glazbenu zbirku i Spomen-sobu Antonija Smareglije.

Glazbena zbirka nastala je izdvajanjem dijela fonda koji pristiže obvezatnim primjerkom, a sadrži oko 700 svezaka notnih publikacija i fonoteku s 2480 zvučnih zapisa, pretežno klasične glazbe. Najvrednija su građa tri sveska autografa partiture opere Nozze Istriane (Istarska svadba) A. Smareglije. Zbirka je opremljena i audioopremom.

Knjižnica prima donacije poznatih Istrana i upravo je jedna takva donacija postala temeljem Spomen-sobe A. Smareglije uređene u njegovoj rodnoj kući. Stalni postav Spomen-sobe toga istarskog

*Musical Heritage in University
Library of Pula, With Focus on
Antonio Smareglia Memorial Room*

The University Library of Pula is a general science library which has two functions: university library, i.e. scientific research, and a wider cultural function with the task to care for written heritage, especially the heritage of regional and national importance. It was founded back in 1949 as Scientific Library and as of 1956 it has obtained a mandatory copy of every document printed in Croatia. In 2006 it became an integral part of the University of Juraj Dobrila in Pula, and the Library Centre at this University. It is located in the centre of Pula, with 2,800 square metres of space, at five locations, and the staff of 22 employees.

The musical department of the Library consists of the Musical Collection and the Memorial Room of Antonio Smareglia. The Musical Collection was built up when a part of the museum holdings obtained from mandatory copies was singled out, and it comprises about 700 volumes of sheet music publications, and an audio library with 2480 sound recordings, mostly classical music. The most valuable holdings are the three volumes of autographs of the score for the opera *Nozze Istriane* (Istrian Wedding) by A. Smareglia. There is also audio equipment in the Collection.

The Library obtains donations by distinguished Istrians, and one of such

skladatelja sadrži raznovrsnu arhivsku građu (pisma, fotografije, partiture, audiozapise, publikacije, slike, grafike i umjetnička djela posvećena skladatelju), a posjetitelji mogu slušati, odnosno gledati, zvučne i videozapise pojedinih njegovih skladbi. Spomen-soba promovira se različitim manifestacijama, najčešće organizacijom koncerata i stručnih skupova. Sadržajni rad na zbirci obuhvaća muzikološku obradu rukopisnoga i strojopisnoga dijela ostavštine te digitalizaciju rukopisa. Svi podaci o zbirci, uključujući i digitalizirani materijal, dostupni su na mrežnoj stranici Knjižnice (www.skpu.hr).

donations was the foundation of the Memorial Room of A. Smareglia, decorated in his house. The permanent exhibition in the Memorial Room of this Istrian composer comprises various archival materials (letters, photographs, scores, audio recordings, publications, paintings, graphics and works of art dedicated to the composer). Visitors can listen to, or watch audio and video recordings of his compositions. The Memorial Room is promoted through different events, mostly at concerts and symposiums. The work on the Collection content is related to musicological editing of manuscripts and type-written texts of the legacy, and digitisation of manuscripts. All information on the Collection, including the digitised material is available on the Library website (www.skpu.hr).

Ira Karlović, muzikologinja
Udruga Antun Dobronić, Jelsa

Memorijalna zbirka skladatelja **Antuna Dobronića**

Antun Dobronić (Jelsa, 1878. – Zagreb, 1955.) hrvatski skladatelj, melograf, publicist i pedagog, bio je istaknut predstavnik nacionalnoga smjera u hrvatskoj glazbi i sudionik „povijesnoga koncerta“ 1916. godine kojim je nagoviještena prekretnica u hrvatskoj glazbi 20. stoljeća.

Memorijalna zbirka skladatelja Antuna Dobronića utemeljena je u Jelsi na otoku Hvaru 2007. godine kao donacija Općini Jelsa. Osmišljena je oko skladateljeve materijalne ostavštine – pokućstva njegove radne sobe koje je zaštićeno pokretno kulturno dobro i koje se sastoji od četiriju secesijskih komada namještaja. U nemogućnosti daljnje brige za predmete obitelj je potaknula zbrinjavanje, a autorica ovoga teksta formiranje Zbirke u skladateljevu rodnom mjestu. Izbor zasnovan na zavičajnosti dodatno je uporište imao u Dobronićevu melografskom radu na otoku Hvaru i skladateljskome opusu inspiriranom hvarskom tradicijskom glazbom.

Spomenimo samo suitu Jelšonski tonci koja je postala neformalna jelšanska himna. Tako je Zbirka, uz već afirmirane dijelove Dobronićeve biografije, trebala biti izvor i medij za prijenos znanja o ostalim, manje poznatim segmentima njegova opusa. Zbirka je smještena u Općinskome domu u salonu uz vijećnicu, u malome, ali suvremeno opremljenom prostoru. Na četirima panoima predstavljena su glavna poglavlja skladateljeva života i tri ključna područja djelovanja. Tekstovi su na hrvatskome

Memorial Collection of Composer Antun Dobronić

Antun Dobronić (born in Jelsa, 1878; died in Zagreb, 1955), Croatian composer, melodist, publicist and educator, was a distinguished representative of the national trend in Croatian music, and participant in the “historic concert” in 1916, which marked a turning point in the 20th century Croatian music.

The Memorial Collection of Antun Dobronić was established in Jelsa on the island of Hvar, in 2007 as a donation to the Municipality of Jelsa. It features the composer’s material legacy - furniture from his study, which is movable cultural property under protection, comprising four pieces of Art Nouveau furniture. Being not able to further care for these objects, the family initiated this donation, and it was the author of this text who took care to build up the Collection in the composer’s birthplace. The selection, based on the “nativeness”, had a further foothold in Dobronić’s melodist work on the island of Hvar, and his musical opus inspired by its traditional music. Worth mentioning is the suite Jelšonski tonci which has become an informal anthem of Jelsa. Thus the Collection, in addition to the already well renowned parts of Dobronić’s biography, should be used as a resource and a medium for knowledge transfer of other, lesser known, segments of his opus. The Collection is accommodated in the Municipal Home, in the drawing room next to the Municipal Hall, in a small, but well-equipped modern space. Four billboards feature the main

i engleskome jeziku uz slikovne priloge preuzete iz ostavštine skladatelja koja je pohranjena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te kod obitelji. Važan dio postava čini Dobronićeva glazba koja zvučno prati izložen sadržaj. Moguće je preslušati ukupno 33 skladbe. Usto, posjetitelji mogu pogledati kratak dokumentarni film Jelšonski slikopis nastao oko 1939. godine koji u nekoliko kadrova bilježi i maestra Dobronića. Vraćanjem Dobronića „kući“, poglavito uporabom multimedijalnoga sadržaja, zbirka je u prvim godinama od otvorenja bila iznimno dobro posjećena i srdačno prihvaćena od lokalnoga stanovništva. Na tragu poznatih agilnih Dobronićevih društveno-kulturnih aktivnosti te suvremene muzeološke prakse postojala je želja da Zbirka generira glazbene, muzejske i muzejsko-pedagoške sadržaje što do danas nije ostvareno.

chapters of the composer's life and three main areas of his work. The texts are in Croatian and English, with illustrations taken from the composer's legacy, stored at the National and University Library in Zagreb, and at his family's. An important part of the exhibition is Dobronić's music accompanying the items on display. It is possible to listen to the total of 33 pieces of music. Additionally, visitors can watch a short documentary Jelšonski slikopis, made about 1939, featuring master Dobronić in several sequences.

Returning Dobronić „home“, especially through multimedia content, attracted in the first years after its opening a large number of visitors, and it was warmly welcomed by the local community. In the aftermath of the well-known Dobronić socio-cultural activities, and the modern museological practice, there was a desire to generate musical, museological and museological-educational content from the Collection, which has not been done to date.

**Silvija Lučevnjak, kustosica
Zavičajni muzej Našice, Našice**

Zavičajni muzej Našice i glazbena baština obitelji Pejačević danas

Odmah po utemeljenju Zavičajnoga muzeja Našice 1974. godine počelo se razmišljati o načinu predstavljanja našičke povijesti povezane s vlastelinskom obitelji Pejačević koja je u Našicama živjela od 18. stoljeća do Drugoga svjetskog rata. U vremenu koje je nije bilo sklono temi povijesti hrvatskoga plemstva lik Teodore (Dore) grofice Pejačević (1885. – 1923.) nametnuo se kao zahvalno područje prezentacije. Usporednim istraživanjem muzikologinje dr. sc. Koraljke Kos Dora je predstavljena kao prva hrvatska moderna skladateljica i uopće jedna od rijetkih žena toga vremena koja se intenzivno i relativno uspješno bavila skladanjem. Vrhunac napora rezultirao je velikom proslavom 100. obljetnice Dorina rođenja 1985. godine prilikom koje je utemeljena Spomen-soba Dore Pejačević u Zavičajnome muzeju Našice. Muzealizacija vrlo maloga dijela ostavštine obitelji Pejačević zahtijevala je prezentaciju i ostaloga bogatog naslijeđa njezine obitelji, tim više što je sjedište Muzeja upravo u dvorcu obitelji Pejačević. Pokrenuta je godišnja manifestacija Memorijal Dore Pejačević u okviru koje se odvijaju raznovrsni sadržaji povezani s Dorinim životom i djelovanjem. Obrađuju se i srodne teme iz područja glazbe, povijesti i kulture, a Spomen-soba Dore Pejačević povremeno služi kao koncertni prostor. Zahvaljujući tim aktivnostima, Dora je postala svojevrсни zaštitni znak Muzeja.

Heritage Museum Našice and Pejačević Family Musical Heritage Today

As soon as the Heritage Museum Našice was established back in 1974, one of the issues was how to present the history of Našice in relation to the landlord Pejačević family who lived in Našice from the end of the 18th century to the Second World War. In the times that were not well-disposed to the issue of the history of the Croatian nobility, the character of countess Teodora (Dora) Pejačević (born 1885 – died 1923) was a compelling object for presentation. Through comparative research, the musicologist dr.sc.Koraljka Kos presented Dora as the first modern Croatian composer, and generally, one of the rare women at the time, who occupied herself intensively and relatively successfully with composing. The pivotal moment of this effort was the great celebration of the centenary of Dora's birth in 1985. The occasion was marked with the setting up of the Dora Pejačević Memorial Room in the Heritage Museum Našice.

Musealisation of a very small part of the Pejačević family legacy meant that the rest of the very rich family legacy had to be presented, even more so because the Museum is situated in the Pejačević family castle. The annual event Dora Pejačević Memorial was started featuring various contents related to Dora's life and work. Other related topics from the field of music, history and culture are also on the programme, and the Dora Pejačević Memorial Room is sometimes used as a concert venue. Due to the above

Ove će godine u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku biti otvorena izložba Likovna baština obitelji Pejačević na kojoj će se predstaviti brojna djela iz dvoraca obitelji Pejačević u Virovitici, Našicama, Podgoraču i Retfali, a popratnim sadržajima i ostali članovi obitelji koji su bili povezani s glazbom. Ističe se djelovanje Dorina rođaka Julijana grofa Pejačevića (1833. – 1906.) koji je poznat kao historiograf i jedan od najznačajnijih istraživača obiteljske povijesti, no potpuno zanemaren kao vrstan pijanist i skladatelj.

mentioned activities Dora has become the Museum's trademark of a sort.

This year, the exhibition the Pejačević Family Art Heritage will be opened at the Art Gallery in Osijek with numerous works of art from the Pejačević family castles in Virovitica, Našice, Podgorač and Retfala. Accompanying programmes will present other members of the family involved in art. Worth mentioning is the work of Dora's cousin, count Julijan Pejačević (1833-1906), well-known as a historiographer and one of the most important researchers of his family's history, but completely disregarded and forgotten as an outstanding pianist and composer.

mr. sc. Lovorka Ruck, dipl. knjižničarka
Glazbena škola Ivana Matetića
Ronjgova, Rijeka

Spomen-dom Ivan Matetić **Ronjgov / Ustanova Ivan** **Matetić Ronjgov**

Spomen-dom Ivan Matetić Ronjgov smješten je u radnoj sobi skladatelja i melografa Ivana Matetića Ronjgova, u Ronjgima kraj Viškova u Primorsko-goranskoj županiji. Kuća je zaštićeni spomenik, upisana je u Registar kulturnih dobara te ima svojstvo nepokretnoga kulturnog dobra.

Spomen-dom sjedište je Ustanove Ivan Matetić Ronjgov čiji su ciljevi očuvanje kulturne baštine, autohtonoga folkloru, oživljavanje narodnih običaja primorskoga kraja, zatim upoznavanje i uključivanje mladih naraštaja u „domaću besedu i kanat“ te podizanje kvalitete turističke ponude. U programima Ustanove izuzetna se važnost pridaje čakavskom izričaju, a njezine aktivnosti obuhvaćaju sljedeće dijelove kulturnih djelatnosti: glazbeno-scensku, muzejsku, izložbeno-galerijsku, izdavačku, knjižničnu, manifestacijsku i znanstveno-istraživačku djelatnost te zaštitu baštine. Dok je prezentacija glazbe u glazbeno-scenskoj djelatnosti (priređivanje koncerata i glazbeno-scenskih tribina te aktivnosti glazbenih sekcija) i većini manifestacija (Matetićevi dani, Matinjada pul Ronjgi, Kanat pul Ronjgi) osnova, njezina je prezentacija zajedno s prezentacijom glazbene građe značajno zastupljena i u ostalim je navedenim djelatnostima.

Ustanova u svoju opću djelatnost uvrštava i glazbenu učionicu, Matetićevu spomen-sobu te pohranu

*Memorial Home of Ivan Matetić
Ronjgov/ Institution Ivan Matetić
Ronjgov*

The Memorial Home of Ivan Matetić Ronjgov is situated in the study of composer and melodist Ivan Matetić Ronjgov, in Ronjgi near Viškovo, Primorsko-goranska County. The house itself is a monument under protection, registered in the Register of Cultural Property as immovable cultural property. The Memorial Home is the headquarters of the Institution Ivan Matetić Ronjgov, whose aim is to preserve cultural heritage and indigenous folklore, to revive folk customs of the coastal region, to involve young generations in the domestic “beseda and kanat” (folk talk and singing), and to improve the quality of tourist offer. In its programmes the Institution attaches great importance to the Chakavian dialect, and its scope of activities includes the following: musical and theatrical work, museum, exhibition and gallery activities, publishing, library, events organisation, scientific research work, and cultural heritage protection. While the presentation of music through musical and theatrical events (concerts, musical and theatrical forums, and music sections work) is the basis of most events (Matetićevo dani - Matetić Days, Matinjada pul Ronjgi, Kanat pul Ronjgi), its performance together with the presentation of musical heritage plays an important role in the other above mentioned activities.

The Institution runs a workshop, cares for the Ivan Matetić Memorial Room,

i zaštitu rukopisne građe. Glazbena učionica-slušaoonica opremljena je za reprodukciju zvuka i videa, a u zidnim vitrinama nalaze se faksimili Matetićevih autografa. U Spomen-sobi izloženi su svi dokumenti bitni za Matetićev život i stvaralaštvo. U Spomen-domu pohranjena je i vrijedna arhivska građa: ostavština Ivana Matetića Ronjgova te rukopisi i prijepisi skladbi Matka Brajše Rašana. Najvredniji su dio Matetićeve ostavštine rukopisna i notna građa (melografski zapisi i skladbe). Pri Ustanovi Ivan Matetić Ronjgov djeluje i pet katedri: Katedra čakavskih pjesnika, Mješoviti pjevački zbor Ronjgi, Katedra za istraživanje glazbene baštine Rijeke i okolice, Mladi glazbenici te Delavska katedra.

and preserves and protects manuscripts. The music classroom-listening room is furnished with sound and video reproduction equipment, and the showcases display Matetić facsimile autographs. All documents pertinent to Matetić life and work are displayed in the Memorial Room. The Memorial Room also holds valuable archival content: the legacy of Ivan Matetić Ronjgov, and manuscripts and copies of compositions by Matko Brajša Rašan. The most precious part of the Matetić legacy is manuscripts and sheet music (melographic notations and compositions).

There are five Sections at the Institution Ivan Matetić Ronjgov: Chakavian Songs, Mixed Choir Ronjgi, Musical Heritage of Rijeka and the Surrounding Area Research, Young Musicians and Delavska katedra.

**Dragica Šuvak, viša kustosica
Zavičajni muzej Slatina, Slatina**

Kelemenov glazbeni zemljopis

Zbirka Kelemen objedinjuje život i djelo slatinskoga zavičajnika, uglednoga kompozitora, glazbenoga pedagoga i dirigenta te svjetskoga putnika Milka Kelemena i njegove supruge Mele. Zbirka se počela širiti zajedno s osnivanjem Međunarodnoga glazbenog festivala Dani Milka Kelemena 1994. godine i Kelemenovim dolascima u rodni grad. U Zbirci se zbog toga čuva popratna dokumentacija o festivalima, a druženjem s Kelemenom sakupljena je i glazbena zbirka koja uključuje njegova objavljena djela, partiture te egzotične instrumente. Godine 2012. Milko i Mela Kelemen donijeli su odluku o donaciji različitih glazbenih instrumenata, nagrada, likovnih djela, predmeta iz privatnoga života, s putovanja i sličnoga gradu Slatini koji će unutar stalnoga postava biti povjereni na skrb Zavičajnomu muzeju Slatina. Za potrebe donirane građe uređuje se poseban prostor u Muzeju financiran iz sredstava pretpripravnoga fonda Europske unije i zajedničkoga programa s gradovima Našice i Szentlőrinc (Mađarska) koje je od 1895. do 1918. godine povezivala jedinstvena željeznička pruga. Detaljan sadržaj donacije bit će poznat tijekom ove godine, nakon što se donirana djela iz njihova doma u Stuttgartu, gdje i danas žive, prevezu do Slatine.

Kelemen Musical Geography

Kelemen Collection integrates life and work of Milko Kelemen, a native to Podravska Slatina, a distinguished composer, music educator, conductor and cosmopolitan, and his wife Mela. The Collection started to expand along with the International Music Festival, Days of Milko Kelemen back in 1994 and Kelemen's visits to his home town. The Collection keeps the accompanying festival documentation, while socialising with Kelemen helped to compile a musical collection comprising his published work, musical scores and exotic instruments. In 2012, Milko and Mela Kelemen decided to bequeath various musical instruments, awards, works of visual arts, personal possessions, items brought from their journeys, and alike to the City of Slatina. This donation will be taken care of within the permanent display at the Heritage Museum of Slatina. A separate space is being refurbished for the bequeathed items at the Museum of Slatina, funded by the European Union, and co-financed from the joint cross-boarder project with the towns of Našice and Szentlőrinc (Hungary), the towns once connected by a unique imperial railroad, i.e. from 1895 to 1918. The details of the donation will be made public this year, after the donated works have been brought from their home in Stuttgart, where they are still living, to Slatina.

**Željko Staklarević, viši kustos
Tehnički muzej, Zagreb**

Zbirke fonografije Tehničkoga muzeja u Zagrebu

Godine 1999. Tehnički muzej pristupio je novomu ustroju zbirki među kojima se nalaze i zbirke Nosioči zvuka te Gramofoni i magnetofoni.

Zbirka Nosioči zvuka čuva zvučne zapise na nosačima zvuka i to od prvih nosača zvuka pa do današnjih. Uz gramofonske ploče u zbirci se nalaze i prvi nosači zvuka, fonografski valjci, magnetofonske vrpce, razni oblici kasete i CD-i (compact disc). U zbirci je detaljno obrađena i zastupljena tehnologija proizvodnje gramofonskih ploča. Zbirka sadrži i pojedine raritetne primjerke nosača zvuka kao što su magnetski zapisi na čeličnoj žici.

Zbirka Gramofoni i magnetofoni sadrži uređaje za snimanje i reprodukciju nosača zvuka te ciljano prati razvoj nosača zvuka od prvih uređaja za snimanje i reprodukciju zvuka do današnjih.

Prvi uređaji za snimanje i reprodukciju snimali su zvuk u prirodnome obliku, odnosno kao analogan. Danas se zvuk digitalizira – snima i reproducira u digitalnome obliku. Usavršavanjem i razvojem nosača digitaliziranoga zvuka došlo se do zvuka koji se zapisuje na CD, a sredinom 90-ih godina 20. stoljeća i na DVD (digital versatile disc ili digital video disc). Danas se digitalni zvuk zapisuje na nosač zvuka pomoću svjetla, točnije lasera. Zbirka posjeduje nekoliko uređaja za snimanje i reprodukciju CD-a i DVD-a. Reprezentativne primjerke zbirke Gramofoni i magnetofoni predstavljaju uređaji za proizvodnju gramofonskih ploča podrijetlom iz bivše tvrtke Jugoton.

Phonographic Collection of Technical Museum Zagreb

In 1999, the Technical Museum Zagreb started to reorganise its collections, including the collection Sound carriers and Gramophones and Tape Recorders, too. The collection Sound Carriers holds sound recordings from the very first carriers to the contemporary ones. Apart from records, the collection comprises the first sound carriers, phonographic cylinders, magnetic tapes, different types of cassettes and CDs (compact disc). The technology of gramophone record manufacture is covered in detail and well represented. The collection boasts some rare sound carrier specimens, such as magnetic recordings on steel wire.

The collection Gramophones and Tape Recorders holds also equipment for recording and reproduction of sound carriers, keeping track of the development of sound carriers from the first recording and reproduction devices to the modern ones. The first recording and reproduction devices recorded sound in its natural form, i.e. as analog. Today, the sound is digitised, i.e. recorded and reproduced in digital form. Improvement and development of digital sound carriers resulted in sound recorded on CDs, and in the mid 1990s also on DVDs (digital versatile disc or digital video disc). At present, digital sound is recorded on sound carriers by light, precisely by laser. Representative specimens of the collection Gramophones and Tape Recorders are the devices for record manufacture, originating from the former record company Jugoton.

dr. sc. Vedrana Gjučić Bender,
muzejska savjetnica
Dubrovački muzeji, Dubrovnik

Fortepijano Antona Waltera iz Dubrovačkih muzeja

Dubrovački muzeji posjeduju vrijedan i jedinstven instrument – fortepijano izrađen oko 1790. godine u Beču u radionici istaknutoga graditelja povijesnih glasovira Antona Waltera (1752. – 1826.). Walter je imao titulu kraljevskoga graditelja instrumenata i u svoje je doba bio jedan od najboljih majstora zanata. Do danas se sačuvalo oko 20 primjeraka takvih glazbala. Povijesni je glasovir, sudeći po dokumentu koji posjeduju Dubrovački muzeji, još sredinom 19. stoljeća u Dubrovnik dospio iz Beča, a kupio ga je predstavnik dubrovačkoga plemićkog roda Pucić (Pozza) što ukazuje na visoku razinu kulture i naobrazbe Dubrovčana sklonih glazbi. Danas je izložen u glazbenoj dvorani na prvome katu Kneževa dvora.

Zalaganjem prof. Hrvoja Jugovića, uz podršku Ministarstva kulture Republike Hrvatske i tvrtke Siemens iz Zagreba, dubrovački je fortepijano restauriran u Oberndorfu pokraj Salzburga 2004./2005. godine te je 2006. bio predstavljen na izložbi Mozart – Experiment Aufklärung u Albertini povodom 250. obljetnice Mozartova rođenja. Na njemu su u Zagrebu (MUO) i Dubrovniku (Knežev dvor) svirali znameniti pijanisti specijalizirani za sviranje na povijesnim glasovirima. Ipak, njegova uporaba na koncertima trebala bi biti samo u iznimnim prigodama jer se radi o vrijednome muzejskom izlošku.

*Antona Walter Fortepiano from
Dubrovnik Museums*

Dubrovnik Museums hold a valuable and unique instrument - a fortepiano built around 1790. in Vienna in Anton Walter's workshop, the famous Viennese builder of historical pianos (1752 – 1826). Walter was awarded the status of Imperial Royal Chamber Organ Builder and Instrument Maker, and he was one of the best masters of the craft of his time. About 20 pieces of such instruments have survived to date. This historical piano, according to the document kept at the Dubrovnik Museums, was bought by a member of the Dubrovnik noble Pucić family (Pozza) and brought to Dubrovnik from Vienna in the mid nineteenth century. This fact indicates that in those days Dubrovnik residents fond of music were very highly cultured and educated. Today, the fortepiano is exhibited in the Music Hall on the first floor of the Rector's Palace. Owing to the efforts of Professor Hrvoje Jugović, and with the support of the Ministry of Culture of the Republic of Croatia and the company Siemens from Zagreb, the Dubrovnik fortepiano was restored in Oberndorf near Salzburg in 2004/2005. In 2006, it was displayed at the exhibition Mozart – Experiment Aufklärung in the Viennese Albertina on the occasion of the 250th anniversary of Mozart's birth. Famous pianists, specialised in playing on historical pianos, have played on it in Zagreb (Museum of Arts and Crafts) and in Dubrovnik (Rector's Palace). Nevertheless, being a very precious museum exhibit, this fortepiano should be used only on special occasions.

**dr. sc. Nela Tarbuk, muzejska
savjetnica
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb**

***Zbirka glazbenih instrumenata
iz fundusa Muzeja za umjetnost
i obrt s osvrtom na njihovu
ulogu u drugim oblicima
muzejskoga djelovanja***

Zbirka glazbenih instrumenata Muzeja za umjetnost i obrt jedina je cjelovita zbirka te vrste u Hrvatskoj. Instrumenti su većinom europskoga podrijetla, nastali u razdoblju od kraja 18. do druge polovice 20. stoljeća. Zbirku je oformio prof. Vladimir Tkalčić, ravnatelj Muzeja od 1933. do 1952. godine, koji je odrastavši u umjetničkoj sredini, s braćom Jurom, violončelističkim virtuozom i skladateljem, te Ivom, pijanistom, bio svjestan vrijednosti instrumenata, posebice u istraživanju i vrednovanju hrvatskoga glazbenog života različitih epoha. Početni fond stvoren je otkupima i darovima pojedinaca iz onodobna zagrebačkog i hrvatskog kulturnog okružja. Prvu stručnu obradu obavio je dr. Božidar Širola. Zbirka je bila izložena u stalnome postavu od 1962. godine, a 2007. integralno je predstavljena na izložbi u Varaždinu organiziranoj u sklopu Varaždinskih baroknih večeri. U fondu se ističu jedinstven primjerak tafelklaviera, rad bečkoga graditelja F. X. Christopha, fortepijano riječkoga graditelja G. Barage, harfa majstora Nadermana, gitare J. G. Staufera i F. Finka, te violina F. Schneidera. Usporedno s utemeljenjem zbirke instrumenata u Muzeju je 1933. godine trajno pohranjena i zbirka instrumenata Hrvatskoga glazbenog zavoda s izuzetno vrijednim fondom puhačkih instrumenata

*Collection of Musical Instruments
in Holdings of Museum of Arts and
Crafts with Regard to Their Role in
Other Forms of Museum Activity*

The Collection of Musical Instruments in the holdings of the Museum of Arts and Crafts is the only complete collection of its kind in Croatia. The instruments are mostly of European origin, made over the period from the end of the 18th to the second half of the 20th century. The collection was established by Professor Vladimir Tkalčić, museum director from 1933 to 1952. Vladimir Tkalčić, who grew up in an artistic environment with his brothers Jure, the violin virtuoso and composer, and Ivan, the pianist, was well aware of the importance of musical instruments, in particular with regard to research and evaluation of Croatian musical life throughout different periods. The holdings were started by the individuals playing a role in Zagreb and Croatian cultural environment at the time, who either purchased or donated items to the Museum. The first expert analysis was done by Dr Božidar Širola. The Collection has been on permanent display since 1962, and in the year 2007 it was presented as an integral part of the exhibition in Varaždin on the occasion of Varaždin Baroque Evenings. A unique example of Tafelklavier, work of the Vienna builder F. X. Christoph, a fortepiano, built by G. Barage, a piano maker from Rijeka, a harp by the master Naderman, a guitar by J.G. Staufer, a violin by F. Fink, and a violin by F. Schneider are the highlights of the

te dvovratom deseterostrunom gitarom majstora F. Schenka konstruiranom za varaždinskoga gitarističkog virtuoza Ivana Padovca.

U drugoj polovici 20. stoljeća ističe se oblik muzejskoga djelovanja posredno povezan sa samom zbirkom koji iz današnje perspektive otkriva vrijednost svoga vizionarskog čina. Suvremeno promicanje multidisciplinarnih odnosno multimedijских projekata, kojim su muzeji postali otvoreni za najraznolikija događanja, u Muzeju za umjetnost i obrt započelo je već ranih 1950-ih godina. Održavanje koncerata u muzejskome atriju i dvorištu bilo je za koncertnu aktivnost Zagreba svojevrsna novost, a zbivanja par excellence u glazbenome i muzeološkome smislu bili su koncerti na kojima se izvodila glazbena literatura iz različitih stilskih razdoblja u odgovarajućim ambijentima stalnoga postava muzeja, često praćena odabranim poetskim recitalima uz fizičku uporabu starih instrumenata iz zbirke čime je bila ispunjena i njihova temeljna namjena – sviranje. U nizu muzejskih glazbenih i njima srodnih događanja važna je i televizijska emisija Mladena Raukara Odabrani trenutak koja je označila potpuno novi pristup takvoj vrsti glazbenih emisija.

Holdings. Along with the establishment of the Collection of Musical Instruments at the Museum, the Collection of Instruments from the Croatian Music Institute, featuring some extremely valuable wind instruments and the double-neck, ten-string Bogengitarre (harp guitar) built by the master F. Schenk for the guitar virtuoso Ivan Padovec from Varaždin, were permanently stored at the Museum in 1933. The most important museum activity in the second half of the 20th century is indirectly related to the Collection itself. With the benefit of hindsight, it can be said that it was a visionary decision. The Museum of Arts and Crafts started a modern promotion of multidisciplinary, i.e. multimedia projects, as far back as the early 1950s, which made museums available for most diverse events. Concerts held in the atrium and the backyard of the Museum were a kind of novelty on the Zagreb concert scene. Events par excellence in terms of music and museology were those concerts featuring music literature from various historical periods performed in appropriate settings of the permanent museum exhibition. Such concerts were often accompanied by poetry readings, whereby old instruments from the Collection were played on, which means that they were purpose-used, i.e. for playing, thus fulfilling their basic function. In a series of musical and related events, it is important to mention the television programme by Mladen Raukar Chosen Moment which marked a wholly new approach to this type of music programmes.

**Vilena Vrbanić, stručni suradnik
Odsjek za povijest hrvatske glazbe
HAZU, Zagreb**

Instrumenti s tipkama u zagrebačkim muzejima: pregled i prijedlozi za njihovo predstavljanje

Instrumenti s tipkama čuvaju se u trima zagrebačkim muzejima: Muzeju za umjetnost i obrt (MUO), Muzeju grada Zagreba (MGZ) i Hrvatskome povijesnom muzeju (HPM). Unutar Zbirke muzičkih instrumenata iz fundusa MUO-a, koja je jedina cjelovita zbirka ovoga tipa u zagrebačkim muzejima i najznačajnija takva zbirka u Hrvatskoj, pohranjeni su klavikord, tri stolna klavira, prenosivi putni klavir, fortepiano, pozitiv, fisharmonika, harmonij, uspravni klavir, dva pijanina te pet klavira. Četiri instrumenta s tipkama u posjedu MGZ-a smještena su na trima lokacijama: phonola pripada Zbirci glazbenih automata Ivana Gerersdorfera, klavir krase Memorijalni prostor Bele i Miroslava Krležu, a čembalo i klavir dio su Zbirke Rudolfa i Margite Matz. HPM u sklopu Zbirke predmeta iz svakodnevnoga života posjeduje četiri klavira te jedan stolni klavir. Navedeni instrumenti u pojedinim su slučajevima zbog objektivnih razloga (prije svega nedostatka prostora) neadekvatno smješteni. Trebalo bi izraditi prijedlog projekta obnove, odnosno polazišni dokument kojim bi se odredila vrsta zahvata za određeni instrument. Barem dio instrumenata, ponajprije one koji su dobro očuvani, trebalo bi osposobiti za muziciranje jer im je to primarna i neosporna funkcija. U svrhu njihova evidentiranja, zaštite i

*Keyboard Instruments at
Zagreb Museums: Overview and
Presentation Proposals*

Keyboard instruments are in store at three Zagreb museums: Museum of Arts and Crafts (MUO), Zagreb City Museum (MGZ) and the Croatian History Museum (HPM). The Musical Instruments Collection at the Museum of Art and Crafts, comprising the only complete collection of this type at Zagreb museums, and being the most remarkable of the sort in Croatia, accommodates the following instruments: clavichord, three piano tables, portable travel piano, fortepiano, positive, physharmonica, harmonium, upright piano, two pianinos, and five pianos. The four instruments with keys owned by the Zagreb City Museum are accommodated in three locations: the phonola belongs to the Ivan Gerersdorf Collection of Musical Automata, the Memorial Space Bela and Miroslav Krleža features a piano, and the cello and a piano are part of the Rudolf and Margita Matz Collection. The Croatian History Museum has four pianos and one table piano within its Collection of Objects from Everyday Life. Some of the above instruments are for objective reasons (primarily due to lack of space) inadequately accommodated. A proposal for renovation project should be made, i.e. a starting/initial document determining the type of intervention in each instrument. At least, part of the instruments, especially the well preserved ones, should be repaired for the purpose of music making, which is indeed their primary and

predstavljanja potrebno je napraviti katalog instrumenata koji se čuvaju u zagrebačkim, a potom i u drugim hrvatskim muzejima. Mogle bi se snimiti radijske i televizijske emisije dokumentarno-edukativnoga sadržaja o instrumentima u muzejima. Muzički bi se instrumenti (ili dio građe iz pojedinih zbirki) mogli sakupiti na jednome mjestu sa svrhom osnutka njihova muzeja s obzirom na to da u Hrvatskoj još uvijek ne postoji takva institucija. U tome bi se prostoru mogla održavati raznovrsna predavanja te ciklusi koncerata. Još važnije, instrumenti bi u takvom muzeju glazbe bili stručno obrađeni i izloženi u stalnome postavu čime bi se glazbena, ali i šira kulturna javnost bolje upoznala s njihovim posebnostima i vrijednostima.

indisputable function. It is necessary to make catalogues of instruments held at Zagreb museums, and afterwards also at other Croatian museums, so that they can be indexed, protected and presented. Radio and television documentary and educational programmes on instruments at museums could be produced. Musical instruments (or part of holdings in individual collections) could be compiled in one place with the aim at founding a musical museum as there is still no institution of the kind in Croatia. In such a space, various lectures and concert cycles could be held. What is more important, instruments would be properly documented and on permanent display at such a museum, which would make it easier for music audience, but also for wider cultural public to get familiar with the specifics and values of instruments.

Ljerka Perči

Osječka muzejska glazbena srijeda

Muzej Slavonije Osijek najveći je kompleksni muzej u Republici Hrvatskoj i dvadesetak godina ima status nacionalnoga muzeja. Tijekom 135 godina postojanja u muzejskim zbirkama i brojnim čuvaonicama čuva se, obrađuje i predstavlja kulturno-povijesna i prirodna baština grada Osijeka i Slavonije. Dio vrijedne glazbene baštine proučili su i 1978. godine publicirali Ladislav Šaban i Zdravko Blažeković. U novije vrijeme Muzej Slavonije Osijek dobio je donaciju Branka Mihaljevića i Julija Njikoša, a u prosincu 2011. godine, za vrijeme trajanja izložbe posvećene 100. obljetnici smrti Franje Kuhača, rodila se ideja Glazba u muzeju koju su za koncertnu sezonu 2012./2013. ostvarili Davor Bobić, Grgur Marko Ivanković i Ljerka Perči.

Music Wednesday at Osijek Museum

The Museum of Slavonija in Osijek is the largest complex museum in the Republic of Croatia, and it has had the status of a national museum for twenty years. Since the Museum was established 135 years ago cultural-historical and natural heritage of the town of Osijek and the region of Slavonia have been kept and dealt with in its collections and numerous storerooms. A part of the valuable musical heritage was studied and published by Ladislav Šaban and Zdravko Blažeković back in 1978. Recently, the Museum of Slavonija Osijek has been given a donation from Branko Mihaljević and Julije Njikoš. It was in December 2011, on the occasion of the exhibition devoted to the 100th anniversary of the death of Franjo Kuhač, that the idea to start Music at Museum emerged. This idea was implemented during the concert season 2012/2013 by Davor Bobić, Grgur Marko Ivanković and Ljerka Perči.

***Francoise de Ridder, graditeljica
gudačkih instrumenata***

***Daniel Sinier, graditelj gudačkih
instrumenata***

***Sinier de Ridder, Saint-Chartier,
France***

Obnova antiknih glazbala: deontologije i strategije

U ovom kratkom predavanju analiziramo različite razloge zbog kojih se obnavlja povijesno glazbalo: zašto i kako.

Također analiziramo razne metode kojima se postižu trajni i dobri rezultati: oprost i diskrecija. Potkrijepili smo svoj rad slikama povijesnih glazbala koje dokazuju nekoliko točaka strategije ili etike primijenjivih na svaku zbirku, kako javnu tako i privatnu, i želimo pokazati da je moguća trajna konzervacija povijesnog glazbala putem ispitivanja, stručnog pregleda i zatim obnove.

The restoration of antique instruments: deontologies and strategies

In this short lecture we analyze the different reasons requiring the restoration of an historical musical instrument: why and how. We also analyze the different methods used to make a lasting and respectful result: remissibilité and discretion. We document our study with some pictures of historical instruments that illustrate several points of strategy or ethics applicable to any collection, public as well as private, and strive to demonstrate that lasting conservation of a historic instrument is possible through examination, expertise, and restoration thereof.

Tamara Mataija, kustosica
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog
primorja, Rijeka

Franciscus Kresnik fecit – glazbeni instrument kao muzejski predmet

Glazbena je baština i materijalna i nematerijalna. Njezini brojni materijalni oblici pohranjeni su u muzejima. Među njima instrumenti predstavljaju specifičan muzejski predmet koji se samo polovično može pojmiti svojim materijalnim oblikom. U Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskoga primorja Rijeka kao zasebna cjelina prezentirana je Zbirka Kresnik. Dr. Franjo Kresnik (1869. – 1943.) bio je riječki liječnik te svjetski priznat teoretičar i graditelj gudačkih instrumenata. Materija koju je proučavao i otkrivao odnosi se na konstruktivne principe kremonskih graditelja gudačkih instrumenata (Amatija, Stradivarija i Guarnerija) o čemu je pisao u knjizi Starotalijansko umijeće građenja gudačkih instrumenata tiskanoj posthumno. Istovremeno je primjenjivao spoznaje gradeći gudačke instrumente u vlastitoj radionici u Rijeci. Njegov praktični rad u prvoj je fazi obuhvaćao kopije violina Guarnerija del Gesù, koje su violinisti ocijenili odličnima, dok je u drugoj fazi svojega rada (1930-ih godina) konstruirao vlastiti tip violine. Kremonski način izrade violina koji je Kresnik primjenjivao uvršten je 2012. godine na UNESCO-ovu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, a njegov rad čini premosnicu od starih kremonskih majstora do kremonske škole za liuteriju osnovane 1938. godine i danas razvijene u svjetski prepoznatljiv

Franciscus Kresnik fecit – Musical Instrument as a Museum Object

Musical heritage is tangible and intangible. Its numerous tangible forms are accumulated in museums. Among them, instruments as specific museum objects which can only be partially grasped through their material aspect. At the Maritime and History Museum of the Croatian Littoral in Rijeka, the Kresnik Collection is displayed separately. Dr. Franjo Kresnik (1869 – 1943) was a physician from Rijeka, and an internationally respected theoretician and stringed instruments builder. He studied and uncovered material related to the construction principles of Cremona builders of stringed instruments (Amati, Stradivari and Guarneri), writing about it in his book *Starotalijansko umijeće građenja gudačkih instrumenata* (Old Italian Art of Building Stringed Instruments), published posthumously. At the same time he used the acquired knowledge to make instruments in his own workshop in Rijeka. In the first phase, he copied violins built by Guarneri del Gesua, which were assessed excellent by violinist, while in the second phase (in the 1930s), he constructed his own type of violin. The Cremon art of violin building, used by Kresnik, was inscribed on the UNESCO Representative list of Intangible Cultural Heritage of Humanity in 2012, and his work is a bridge between the old Cremona masters to the International Violin Making School in Cremona, Italy founded in 1938, which is today a well-known international

zaštitni znak. Zbirka Kresnik sadrži raznovrsne predmete: rukopise, pisma, fotografije, dokumente, alat i pribor za obradu drva i miješanje lakova, nacрте i opise instrumenata, garniture za kontrolu oblika zvučnica i dna gudačkih instrumenata te same instrumente. U njoj su zastupljena i dva bitna aspekta nematerijalne glazbene baštine koja nisu adekvatno prezentirana – to su način izrade instrumenata i kvaliteta zvuka koji oni proizvode.

Kresnikov rad nije još u cijelosti valoriziran, djelomično i zbog toga što je izostala njegova sustavna integralna prezentacija. Vizualna i tekstualna informacija o glazbenoj baštini daje polovičan učinak. Uspješna prezentacija rezultat je interdisciplinarnoga pristupa predmetu. Sagledan sa stajališta povijesti, muzikologije, glazbe, liuterije i drugoga glazbeni instrument u muzejskome okruženju može biti cjelovito predstavljen i valoriziran. Imajući to na umu, a s ciljem promicanja glazbene baštine, Muzej je za proširenje postava ponudio novi oblik prezentacije glazbene baštine kroz glazbeno-edukativnu manifestaciju koja uključuje i sviranje na muzejskim instrumentima.

brand. The Kresnik Collection comprises different items: manuscripts, letters, photographs, documents, tools and accessories for woodworking and varnish mixing, drawings and descriptions of instruments, furniture for curves control of the pickup and the bottom of stringed instruments, and instruments themselves. The Collection features also the two essential aspects of intangible musical heritage, which are not properly presented, i.e. the art of instrument making and the quality of produced sound.

Kresnik work has not been entirely evaluated yet, which is partly due to the lack of systematic and integrated presentation to date. Visual and textual information on musical heritage has only a partial effect. Successful presentation is a result of an interdisciplinary approach to the topic. Perceived from the point of view of history, musicology, music, and other, a musical instrument in a museum environment can be presented in its entirety and reappraised. Bearing this in mind, and aiming at the promotion of musical heritage, the Museum has, for the purpose of expanding its exhibition, offered a new form of musical heritage presentation through a musical-educational event which also features playing the exhibited instruments.

**Gerda Koch, koordinator sadržaja
Europeana Local Austria, Graz, Austrija**

Zvuči kao Europeana

Od svojega online početka krajem 2008.g. Europeana je postala jedna od najvećih svjetskih digitalnih knjižnica za predmete kulturne baštine koja prelazi granice područja interesa i granice država. Do danas mreža Europeane ima više od 500 članova i otprilike 28 Mio snimaka koje su danas dostupne na portalu Europeane na adresi - www.europeana.eu, a sadržaje šalje 2.200 partnera diljem Europe. U svojem poslovnom planu za 2013.g. Europeana utvrđuje da su krajnji korisnici osobito zainteresirani za audio i audio-vizualne sadržaje. To je važna činjenica za promicanje i vidljivost glazbenih arhiva. Kako audio-vizualni sadržaji danas čine samo 3% baza podataka Europeane, jedan je od ciljeva za 2013.g. i dalje usredotočiti se na uzimanje audio i audio-vizualnih podataka.

Također je 2008.g. pokrenut portal DISMARC, www.dismarc.eu. Taj je portal razvijen u dvije godine projekta koji je financirala EU a danas ga zajednički vode Rundfunk Berlin-Brandenburg (RBB, Berlin) i Angewandte Informationstechnik Forschungsgesellschaft mbH (AIT, Graz). To je bila prva međunarodna online platforma na kojoj se moglo doći do preko 2 milijuna audio snimaka koje su dali glazbeni arhivi, glazbene knjižnice, fonomuzeji i glazbeni stručnjaci širom Europe pa čak i preko Atlantika. Od 2009.g. DISMARC je glavni skupljač audio snimaka za Europeanu, 70% zvučnih snimaka u Europeani daje DISMARC. Njegovi sadržaji i baza

Sounds like Europeana

Since its first online launch in late 2008 Europeana has become one of the biggest cross-domain and cross-country digital libraries for cultural heritage objects in the world. To date the Europeana network includes more than 500 members and the approx. 28 Mio records accessible now via the Europeana portal at www.europeana.eu stem from around 2,200 content-contributing partners across Europe. In its business plan for 2013 Europeana states that in particular the audio and audio-visual content gets most attention from the end-users. This is an important fact for the promotion and visibility of music archives. As audio-visual content makes up to date only about 3% of the Europeana database it is one of the goals for year 2013 and the future to focus on the ingestion of audio and audio-visual data.

In 2008 the DISMARC portal, www.dismarc.eu, launched as well. This portal was developed during a two years EU-funded project and is today jointly administered by Rundfunk Berlin-Brandenburg (RBB, Berlin) and Angewandte Informationstechnik Forschungsgesellschaft mbH (AIT, Graz). It was the first international online platform to provide access to over 2 Million audio records contributed by music archives, music libraries, phonomuseums, and music experts all over Europe and even across the Atlantic. Since 2009 DISMARC serves as the main audio aggregator to Europeana, 70% of the sound records in Europeana are delivered by DISMARC. Its content and user base is constantly

korisnika neprestano rastu te je platformi dodano nekoliko novih elemenata u proljeće 2013.g. (primjerice, API Američke digitalne javne knjižnice, oruđe za pregledavanje zemljopisnih karata). Prezentacija će prikazati tijekom rada za audio podatke za Europeanu preko DISMARCove platforme i opisat će nove suradničke funkcionalnosti (collaborative functionalities) i cloud tehnologije koje će se primjenjivati u budućnosti.

growing and several new features have been added to the platform in spring 2013 (eg. the API of the Digital Public Library of America, a geographical map based browsing facility). The presentation will introduce to the ingest workflow for audio data to Europeana via the DISMARC platform and will describe the new collaborative functionalities and cloud technologies that shall be implemented in future.

dr. sc. Gerda Lechleitner
Phonogrammarchiv, Beč, Austrija

Između prošlosti i sadašnjosti – dokumentacije, očuvanje zvuka i uloga Phonogrammarchiva u „novom svijetu“ (glazbenih muzeja)

Phonogrammarchiv je arhiv istraživačkog zvuka i prvi je takve vrste u svijetu. Pokrenut idejom da se zvučne snimke rabe kao novi izvori za istraživanje (napr. za transkripciju glazbe i analizu tonalnih sustava, ritma i boje zvuka), osnivači su gledali da snimke budu sačuvane za budućnost, tj. za buduća istraživanja. Kako je Phonogrammarchiv osnovan 1899.g., danas njegove zbirke sadrže zvučne dokumente koji pokrivaju više od stotinu godina. Te zvučne snimke tako se s pravom mogu smatrati zvučnom baštinom, činjenica koju je 1999.g. prepoznao UNESCO kad je njegove povijesne zbirke priznao „dokumentima univerzalne važnosti“ i uključio ih u Svjetski Registar svojega programa „Sjećanja svijeta“.

Od početka su glavni ciljevi Phonogrammarchiva bili sljedeći: proizvoditi, skupljati, katalogizirati, očuvati dugoročno i učiniti dostupnim audiovizualne istraživačke dokumente. Sačuvani dokumenti dostupni su preko multimedijalnih publikacija (izdanje čitavih povijesnih zbirki od 1899. do 1950.g.) i preko online kataloga (čiji digitalni arhiv neprekidno raste). Ovaj će se rad baviti izazovima „najbolje prakse“ digitalnog doba objašnjavajući načela dokumentacije i očuvanja, tj. kakav je odnos sadržaja i tehničkog aspekta u arhiviranju zvuka. Kako se odnositi prema globalnim tendencijama

Between past and present – documentation, preservation of sound and the Phonogrammarchiv’s role in the “new world” of (music) museums

The Phonogrammarchiv represents a research sound archive and is the first of its kind worldwide. Driven by the idea of using sound recordings as new sources for research (e.g. for transcribing music and analyzing tone systems, rhythm and timbre), the founders also made sure that the recordings would be kept for posterity, i.e. for future research. As the Phonogrammarchiv was founded in 1899, its collections today comprise sound documents covering more than 100 years. These sound recordings can thus rightly be considered as sound heritage, a fact recognized in 1999 by UNESCO when including the historical collections “as documents of universal significance” in the World Register of its “Memory of the World” Programme.

From the beginning, the Phonogrammarchiv’s main tasks have included the following key duties: to produce, collect, catalogue, preserve in the long term and make accessible audiovisual research documents. The availability of the preserved documents is ensured by a multimedia publication (the edition of the complete historical collections 1899-1950) and by an online catalogue (based on the growing digital archive).

By explaining the principles of documentation and preservation, i.e. the content-related and technical aspects in sound archiving, the challenge of

u vezi s digitalnim spremištima, virtualnim arhivima ili muzejima? Koje su nove mogućnosti korištenja zvučne baštine, napr. za glazbenike koji stvaraju neku vrstu „oživljavanja“ ili „očuvanja“ tradicije kroz inovaciju? I koje su mogućnosti izlaganja „zvučne baštine“?

“best practice” in the digital era will be discussed. How to react to the global tendencies concerning digital repositories, virtual archives or museums? What are the new possibilities of using sound heritage, e.g. for musicians creating some kind of “revival” or “preserving” tradition through innovation? And what are the possibilities of exhibiting “sound heritage”?

**Veljko Lipovščak, znanstveni suradnik
Fakultet elektrotehnike i računarstva,
Zagreb**

Povijest zvučnih zapisa u Hrvatskoj

Prvi susret sa „strojem koji govori“ ili fonografom građani Hrvatske imali su u ožujku 1890. godine. Međutim, tek je pojavom gramofonske ploče početkom 20. stoljeća započela povijest zvučnih zapisa u Hrvatskoj. Oko 15 stranih tvrtki snimalo je hrvatske izvođače s hrvatskim i stranim programima, a ploče su se prodavale u desetak trgovina. Sredinom 1920-ih godina započinje električno snimanje gramofonskih ploča. Tada je osnovana prva hrvatska tvornica gramofona i ploča Edison Bell Penkala (EBP) koja je radila do kraja 40-ih godina. Između dvaju ratova, osim EBP, pet je stranih tvrtki snimalo programe za tržište bivše Jugoslavije. U tim je godinama počeo raditi Elektroton iz kojega je nastao Jugoton. Početkom 90-ih promijenio je ime u Hrvatska naklada zvuka i slike – popularno Croatia Records. Krajem 50-ih godina završilo je doba šelak ploča, a započelo doba vinilnih ploča koje je trajalo do sredine 90-ih godina. Početkom 70-ih godina pojavila se muzička kasetna koja je preotela prvenstvo gramofonskoj ploči, ali početkom 21. stoljeća prestala se proizvoditi. Jugoton, odnosno Hrvatska naklada zvuka i slike, svojim je programima dao važan doprinos zapisivanju hrvatske kulturne baštine na tonskim nosačima.

History of Sound Recordings in Croatia

Croatian citizens encountered “the talking machine”, i.e. the phonograph, in March, 1890 for the first time. However, the history of sound recordings in Croatia started with the appearance of the gramophone record at the beginning of the 20th century. About 15 foreign companies recorded Croatian performers play Croatian and foreign programmes, and records sold in about ten shops. In the mid 1920s electrical recording of gramophone records started. It was then that the first Croatian factory of gramophones and records, Edison Bell Penkala (EBP) was founded, which was in operation until the 1940s. Between the two wars, there were, apart from EBP, five foreign companies recording programmes for the former Yugoslavian market. At that time, Elektron, which later became Jugoton, started its business. At the beginning of the 1990s Jugoton was renamed to Hrvatska naklada zvuka i slike (Croatian Edition of Sound and Image) - Croatia Records. At the end of the 1950s, the era of shellac plates was over, and the era of vinyl records began, lasting until the mid 1990s. At the beginning of the 1970s, a compact cassette (MC) was launched, replacing the record, but its manufacture was cancelled at the beginning of the 21st century. Jugoton, i.e. Croatian Edition of Sound and Image, made a major contribution to the recording of Croatian cultural heritage by making it available on sound carriers.

**Željka Radovinović, viša knjižničarka
Muzička akademija, Zagreb**

Popis kao polazište za zaštitu i korištenje povijesnih zvučnih snimaka u muzeju, knjižnici ili arhivu

Briga o svakoj zbirci, posebno zbirci jedinstvenih i fizički ugroženih zvučnih snimaka, započinje temeljitim popisom, koji pruža pregled njezinoga sadržaja, vrijednosti i stanja. Popis svakako treba biti u skladu s prihvaćenim standardima za katalogizaciju, a ujedno služi i kao polazište odabira za zaštitu digitalizacijom. Na razini cjelokupne nacionalne baštine popis omogućava prepoznavanje ugroženih naslova te odabir najboljega od preostalih primjeraka za prijenos u digitalni medij. Popis je i temelj nizu metapodataka koji jednom digitalizirani zvučni dokument prate u smjeru njegova dugoročnog očuvanja.

Zbirke zvučnih snimaka u informacijskim ustanovama diljem Hrvatske vode se različitim standardima popisivanja pri kojima sadržaj nije uvijek na prvome mjestu. Za potrebe njihove zaštite, očuvanja i uporabe popise je potrebno ujednačiti i okupiti u zajedničkome nacionalnom repozitoriju.

Izlaganjem će se predstaviti problematika popisa značajnijih zbirki zvučnih snimaka u Hrvatskoj u sklopu muzeja, arhiva i knjižnica te standardi koje za opis dokumenata predlažu međunarodne strukovne udruge.

*List as Starting Point for Protection
and Use of Historical Sound
Recordings in a Museum, Library
of Archive*

The care of every collection, especially a collection of unique sound recordings in physical danger starts with making a thorough list giving information on its context, value and state. Such a list has to comply with the established cataloguing standards, and at the same time it is the starting point in selection for digitization. At the level of the total of national heritage, such a list helps us to recognise titles in danger, and to select the best among the remaining specimens to be converted to digital format. In addition, the list is a basis for a whole range of metadata accompanying an audio document (sound recording document) with the purpose of its long-term preservation.

Collections of sound recordings in information institutions across Croatia follow different standards of museum documentation and the content is not always the main criterion. For the purpose of their protection, catalogues should be standardized and compiled in the common national repository.

The purpose of this paper is to present issues related to remarkable sound recording collections in Croatian museums, archives and libraries, and documentation standards provided by international professional associations.

**mr. sc. Krešimir Galin, umirovljeni
profesor
Muzička akademija, Zagreb**

**Projekt multimedijškoga muzeja
hrvatskih narodnih glazbala
– žive indoeuropske (vedske)
okosnice i slojevite strukturalne
potke hrvatskoga nacionalnog i
kulturnog identiteta**

Članak ukazuje na mogućnost i potrebu stvaranja suvremenoga multimedijškog muzeja u Zagrebu ili drugim kulturnim, privrednim i turističkim središtima. Na temelju niza objavljenih znanstvenih radova i kataloga (52 izložbe u Hrvatskoj i inozemstvu) Krešimira Galina, prvenstveno arheološkim te arheomuzikološkim istraživanjima i nalazima, utvrđena je pripadnost hrvatskih tradicijskih glazbala najstarijim, brončanodobnim obredima opisanim u Vedama. Zahvaljujući tim činjenicama i dokazanim povijesnim migracijama prahrvatskoga etnosa, posvjedočenog već u vučedolskoj kulturi, ta glazbala danas treba prihvatiti i predstaviti kao zvučne, obredne simbole hrvatskoga vedskog podrijetla i kulturnoga kontinuiteta koje treba turistički valorizirati i zaštititi, tim više što se tako turistička sezona proširuje već na početak karnevala, odnosno početak proljeća i Jurjeva. U tome se muzeju (prema projektu) hrvatska narodna glazbala izlažu kao etnografski eksponati (prema klasifikacijskomu sustavu Hornbostela i Sachsa prihvaćenom od UNESCO-a) uz prezentaciju videosnimki svirki pojedinih tipova glazbala kao pratnji hrvatskih tradicijskih plesova s astrološkom, kalendarskom i planetarnom simbolikom utkanom u

*Multimedia Museum Project of
Croatian Traditional Instruments
- the Living Indo-European (Vedic)
Warp and Layered Structural Woof
of Croatian National and Cultural
Identity*

This article points out the possibility and need of establishing a multimedia museum in Zagreb or other cultural, economic or tourist centres. On the basis of a series of published scientific works and catalogues (52 exhibitions in Croatia and abroad) by Krešimir Galin, primarily archaeological and archaeomusicological research and findings, it has been established that Croatian traditional instruments date back to the oldest rituals in the Bronze Age, described in the Vedas. Due to these facts and proven migrations of the pre-Croatian ethnos, to which the Vučedol culture testifies, these musical instruments should be recognised and presented as acoustic, ritual symbols of Croatian Vedic origin and cultural continuity, and evaluated and protected in terms of tourist offer, even more so since the tourist season starts as early as the time of carnival, i.e. the beginning of spring and Jurjevo (St. George's Day, 23rd April). In this future museum (according to the project) Croatian folk musical instruments are to be exhibited as ethnological exhibits (according to the Sachs-Hornbostel classification system accepted by the UNESCO) along with the presentation of video-recordings featuring playing of different types of musical instruments accompanying Croatian traditional dances,

koreografiju. Vede gotovo u potpunosti tumače simboličke običajne radnje, plesove, glazbala i glazbu koja još živi u Hrvata. Projekt muzeja predlaže sintetičko izvođenje tih glazbenih obreda kao prezentaciju toga hrvatskog/indoeuropskog (kasijskog) najranijeg kulturnog naslijeđa Europe. Istovremeno se u punini prikaza vedskih/prahrvatskih obreda Hrvatska predstavlja kao kolijevka i čuvarica indoeuropske materijalne i nematerijalne kulturne baštine. U članku se navode glazbala i obredi toga neupitnog vedskog podrijetla i simbolike.

with astrological, calendar and planetary symbols woven into choreography. In the Vedas we can find almost full interpretation of symbolic customs, dances, musical instruments and music still used by the Croats. This museum project proposes a synthetic performance of these musical rituals as presentation of the Croatian/Indo-European (Caspian), i.e. the earliest European cultural heritage. At the same time, through presenting the Vedic/pre-Croatian rituals in their entirety, Croatia is presented as the cradle and preserver of the Indo-European tangible and intangible cultural heritage. The article looks at the musical instruments and rituals of unquestionable Vedic origin and symbolism.

**Dorijan Gudurić, student
Filozofski fakultet Osijek, Osijek**

Hrvatska klasična glazba na YouTubeu

U radu se govori o projektu YouTube kanal hrvatske klasične glazbe (eng. Croatian Classical Music YouTube channel) koji je rezultat privatnoga djelovanja. Projekt je pokrenut zbog nedostatka kvalitetnoga i točnoga sadržaja o hrvatskoj klasičnoj glazbi dostupnoj na internetu te zbog želje za promocijom hrvatskoga glazbenog stvaralaštva. Svrha je projekta upoznavanje svih zainteresiranih s hrvatskom klasičnom glazbom, njezinim skladateljima i izvođačima, te ujedno i predstavljanje Republike Hrvatske kroz njezinu kulturu i glazbu. Projekt je ostvaren kao jedan od kanala na popularnoj internetskoj stranici YouTube s kojom je sklopljeno partnerstvo. Kanal je trenutno dostupan na hrvatskome i engleskome jeziku. Prevode se i vokalne izvedbe u čemu sudjeluje profesionalni prevoditelj. Podaci dostupni na kanalu prikupljaju se iz pouzdanih izvora, a često ih provjeravaju i glazbeni stručnjaci. Kanal prenosi zvučne i videozapise raznih izvođača hrvatskih skladatelja te poznatijih stranih skladatelja čije su teme skladbi povezane s Hrvatskom. Svi su prijenosi visoke kvalitete, a prenose se isključivo isječki skladbi dok se stalno radi na dobivanju dopuštenja za prijenos kako bi se opus proširio. Uspjeh projekta javno potvrđuju sami slušatelji: jedan je od stranih korisnika YouTubea, zahvaljujući projektu, kupio CD Luke Sorkočevića! Konačni je cilj projekta ostvariti stalnu suradnju s HNK-om,

Croatian Classical Music on YouTube

This paper is focused on the project YouTube kanal hrvatske klasične glazbe (English. Croatian Classical Music YouTube channel), which is the result of a private initiative. The project was set up due to the lack of quality and accurate information on Croatian Classical Music available online, and with the intention to promote Croatian Musical Achievements. The project aims to familiarize people with Croatian Classical Music, its composers and performers, and to present the Republic of Croatia through its culture and music. The project was carried out as one of the channels on the popular Internet website YouTube pursuant to a partnership agreement. The channel is currently available in Croatian and English. Vocal performances are translated by a professional translator. The information available on the channel comes from reliable sources, and they are often checked by music experts. The channel broadcasts audio and video recordings by various performers of music composed by Croatian composers, as well as well-known international composers, whose pieces of music are related to Croatia. All uploads are high-quality, and only excerpts from compositions are broadcast. In order to increase the number of uploads there is an ongoing effort to obtain broadcast rights. The success of this project is publicly recognized by listeners: one of foreign YouTube users has bought a Luka Sorkočević CD due to this project! The ultimate aim of this project is to establish a permanent cooperation with the Croatian National Theatre, and all suggestions are welcome. The project was conceived on the model of the Berliner Philharmoniker Project on YouTube,

a svi su prijedlozi za rad dobrodošli. Projekt je napravljen po uzoru na projekt Berliner Philharmonikera čiji se kanal na YouTubeu dokazao uspješnim i korisnim. Uporaba ovakve tehnologije prilika je izvođačima, glazbeni užitek slušateljima i, što je najvažnije, čuvanje građe od zaborava.

which has proved successful and useful. This technology is a big chance for music performers, enjoyment for music lovers, and what is most important, a great opportunity to preserve musical heritage.

**dr. sc. Tatjana Mihalić, viša
knjižničarka
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u
Zagrebu**

Glazba u knjižnici: od starih gramofonskih ploča do virtualne zbirke digitaliziranih zvučnih zapisa

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu pokrenula je 2009. godine projekt digitalizacije glazbenih i zvučnih zapisa s gramofonskih ploča na 78 okretaja. Jedan je od ciljeva projekta zaštita glazbenih zapisa njihovom digitalizacijom, ali ujedno i omogućavanje pristupa zbog nedostatka uređaja za reprodukciju. Budući da navedena vrsta građe zahtijeva posebne uređaje za reprodukciju koji su danas prilično rijetki, skupina šelak gramofonskih ploča na 78 okretaja postavljena je kao prioritet prilikom izbora građe za konverziju u digitalan oblik. Kako je jedna od osnovnih funkcija Knjižnice zaštititi građu i omogućiti joj pristup, navedenim se projektom započelo sa sustavnim ostvarivanjem ciljeva. Zbog spomenutih razloga Zbirka najstarijih hrvatskih gramofonskih ploča na 78 okretaja, koja se čuva u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, nije poznata široj javnosti, a njezin je sadržaj zbog neposjedovanja opreme za reprodukciju potpuno nedostupan korisnicima. Budući da posjedovanje građe koja se ne može koristiti nije u skladu s temeljnim ciljevima Knjižnice, posebice kada je riječ o građi osobitoga povijesnog i kulturnog značenja jer obilježava početak nakladništva zvuka u Hrvatskoj, navedena građa predstavlja prioritet u

Music in Library: From Old Gramophone Records to Virtual Collection of Digitised Sound Recordings

In 2009, the National and University Library in Zagreb launched an Archival sound 78rpm records digitisation project. One of the goals of this project is the preservation of archival music recordings by means of new technology, but also their accessibility in digital format, due to the lack of traditional reproduction devices. Since the mentioned holdings require special reproduction devices, which are hardly available today, the collection of 78rpm shellac records was given priority in the selection of the archival material to be converted into a digital format. The protection of the archival content and its accessibility being one of the main duties of the Library, this Digitisation project was the beginning of the effort to systematically work towards the goal. For the above reasons, the Collection of the Oldest Croatian 78rpm Records, accommodated at the National and University Library in Zagreb, is not known to a wider public, and its content is completely inaccessible to users due to the lack of reproduction devices. Since it is not in accordance with the fundamental objectives of the Library, especially when it comes to the archives of special historical and cultural significance, marking the beginnings of sound edition in Croatia, to possess archival content which cannot be used by the public,

zaštiti, očuvanju i dostupnosti najranijih nosača zvuka. Digitalizacijom je omogućen uvid u glazbeno nakladništvo u Hrvatskoj te izvodilački repertoar početkom 20. stoljeća. Prvim dijelom projekta obuhvaćeni su zapisi hrvatskih umjetnika s početka 20. stoljeća kao i ploče u izdanju nakladnika Edison Bell Penkala, koji je svoju nakladničku, ali i proizvođačku djelatnost početkom stoljeća imao u Zagrebu. Knjižnica planira predstaviti rezultate projekta u vidu virtualne zbirke koja bi bila dostupna na internetskim stranicama Knjižnice. Tim putem digitalizirani zvučni zapisi bili bi dostupni javnosti, a osim mogućnosti slušanja zvučnih snimki koje donose prvi izravan uvid u građu, istraživačima će se ponuditi i nužni, kvalitetni bibliografski podaci o vremenu izrade i objavljivanja ploče, izdavaču i svim izvođačima djela te ostali podaci koji mogu približiti kontekst nastanka određenoga djela.

the earliest sound recordings are a high priority for protection, preservation and availability. Digitisation has enabled the insight into the Croatian Musical heritage and Performance Repertoire at the beginning of the 20th century. The first part of the Project covers the recordings of Croatian artists from the beginning of the 20th century, and recordings released by Edison Bell Penkala, whose publishing and manufacturing business was then in Zagreb. The Library intends to present the project outcome in the form of a virtual collection available on its website. This technology will make digitised sound recordings publicly available. Apart from listening to sound recordings giving the first insight into the archival content, researches will have access to the necessary, quality bibliographic information on the time when the respective record was made and released, on the publisher and all the performers of the respective piece of music, as well as other data pertinent to the historical context.

**dr. sc. Nada Bezić, muzikologinja i
knjižničarka
Hrvatski glazbeni zavod, Zagreb**

Grad Zagreb kao muzej glazbe

Glazbena topografija istražuje lokacije svih pojava glazbe u nekome gradu: mjesta na kojima se glazba izvodila ili podučavala, mjesta koja omogućuju njezinu distribuciju kao i ona koja čuvaju spomen na glazbenike. Definicija termina dana je u knjizi Nade Bezić *Glazbena topografija Zagreba: prostori muziciranja i spomen-obilježja* (Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2012.). Rezultati istraživanja na primjeru grada Zagreba upućuju na to da se grad može promatrati kao muzej glazbe, prije svega kroz svoja spomen-obilježja. Na prvome su mjestu spomenici i spomen-ploče (u zatvorenim i na otvorenim prostorima) te grobovi glazbenika, no očuvanje spomena nalazi se u raznim vidovima: od predmeta povezanih s glazbom u stalnim postavima muzeja do imenovanja ulica i javnih prostora prema glazbenicima. U izlaganju će se razmatrati može li se pretpostaviti da postoji cjelina „čuvanja glazbe“ u Zagrebu te jesu li segmenti spomen-obilježja povezani i, ako nisu, što se može učiniti da profunkcioniraju kao cjelina. Potrebno je osvijestiti cjelinu jer se sada za razne segmente brinu različite gradske i državne institucije. Neizbježno je pitanje kakav je odnos gradskih vlasti, a kakav građana, prema glazbeničkim spomen-obilježjima. Da bi grad zaslužio da ga se proglasi muzejom glazbe, mora uz osnovnu funkciju izlaganja spomenika ispuniti i onu drugu – njihovo čuvanje. Zagreb je muzej glazbe utoliko što se uistinu

City of Zagreb as Museum of Music

Musical topography researches the totality of manifestations of music in a city: places where music is listened to or performed, places where music is taught, places that are dedicated to the distribution of sheet music, audio recordings or musical instruments, and, finally, places that keep alive the memory of musicians by way of memorials. This definition is given by Nada Bezić in the book *The Musical Topography of Zagreb: Music-Making Site and Memorials* (Zagreb: Croatian Music Society, 2012). The research findings on the example of the city of Zagreb indicate that a city can be seen as a museum of music, especially with regard to its memorials. The most important are monuments and memorial plaques (in indoor and outdoor spaces) as well as graves of musicians, but there are other kinds of memorials: from items related to music permanently exhibited in museums to streets and public spaces named after musicians. The purpose of this paper is to consider whether it is possible to assume that there is a totality of “music preservation” in Zagreb and whether the segments of memorials are connected, and, if this is not the case, what can be done to make the segments into a totality. It is necessary to build the awareness of musicality as different city and state institutions are in charge of different segments of musical topography. The main issue is on the one hand the attitude of city authorities, and on the other hand of its citizens towards memorials. If a city strives to be declared a museum of music it has to, besides the main task of

može razgledati kroz specijalizirane glazbene šetnje. Pritom se, tamo gdje postoje, koriste legende i natpisi, a za tamo gdje ih nema, treba se zalagati da se postave (primjerice, informacija uz spomenik Vlaha Paljetku u Ilici te potpuni nazivi ulica poput Ulice Ivana Zajca, a ne Zajčeve ulice).

Iz provedenoga istraživanja proizlazi model koji bi se mogao primijeniti i na druge hrvatske gradove. Oni bi kroz glazbene šetnje ili brošure o glazbenim lokacijama mogli zainteresirati ne samo svoje građane već i turiste.

displaying monuments, fulfil the other one - the task of their preservation. Zagreb is a museum of music as it can indeed be seen on specialised music sightseeing walking tours. On these tours legends and plaques are used, where available, and where there are no plaques they should be put in place (e.g. information about the monument to Vlaho Paljetak, chansonnier, in Ilica, the main street, and the full names of streets such as Ulica Ivana Zajca, and not Zajčeva ulica).

This research provides a model for other Croatian towns and cities. Music walks or brochures on musical sites could become interesting not only for their own residents, but also for tourists.

**Višnja Zgaga, muzejska savjetnica
Muzejski dokumentacijski centar,
Zagreb**

Zašto Muzej glazbe?

Simpozij Glazba u muzeju / Muzeji glazbe u središte pozornosti kustosa, muzikologa, muzičara, restauratora glazbala i drugih postavlja širok spektar tema povezanih s umjetničkom i tradicijskom glazbenom baštinom. Problematiziranje tih sadržaja profesionalni je izazov raznorodnim institucijama kao i mnogim entuzijastima. Prvi put se u Hrvatskoj na kompleksan način razmatraju teme koje se odnose na zbirke instrumenata, ostavštine glazbenih skladatelja, odnosno njihova djela i interprete, zatim arhivske inventare glazbene literature, korištenja glazbe kao muzeografskoga pomagala te promišljanja glazbe kao muzeološke teme. Povijest naše muzejske prakse, doduše, bilježi postojanje različitih muzikoloških sadržaja, radova, manifestacija te izložbenih projekata koji afirmiraju glazbu kao muzejski sadržaj, no nažalost, ne postoji institucija (muzej) kojoj bi to bila osnovna misija. Velike su mogućnosti obrade i raščlambe raznorodnih muzikoloških područja, prvenstveno onih koja se odnose na zaštitu i komunikaciju dokumentacijskih resursa – notnih zapisa i izdanja, zvučnih i videozapisa – koji su pohranjeni u baštinskim institucijama, muzejima, arhivima, knjižnicama, kao i u znanstvenim ustanovama. Primjene suvremenih informacijskih tehnologija i snaga digitalnih medija, čiji se utjecaj osjeća na svim područjima, otvaraju prostor kreativne produkcije i intersektorske

Why a Museum of Music?

The focus of attention of curators, musicologists, musicians, musical instruments conservators and others at the symposium *Music at a Museum / Museums of Music* is a wide range of topics related to art music and traditional music heritage. Debating these issues presents a professional challenge to diverse institutions, as well as to many enthusiasts. This is the first time that issues concerning collections of musical instruments, legacies of composers, i.e. their work and interpreters, archival inventories of music literature, use of music for museographic purposes, and evaluation of music as a museological topic are dealt with in Croatia in a complex manner. The history of our museum activity has indeed recorded the existence of different musicological contents, works, but unfortunately, there has been no institution (museum) with this mission.

There are great possibilities for interpretation and analysis of diverse musicological areas, primarily those related to preservation and communication of documentation resources - sheet music and editions, audio and video recordings, which are kept at heritage institutions, museums, archives, libraries, as well as scientific institutions. Modern information technologies and digital media, which are pregnant with possibilities applicable in all fields, open up space for creative production and intersectoral cooperation. It should be noted that museum and musicological activity have a lot in

suradnje. Treba konstatirati da muzejska i muzikološka praksa danas imaju niz dodirnih točaka. Primarno se one odnose na način i metode obrade muzejskih zbirki glazbene baštine koje nužno moraju uključiti i muzikološku komponentu.

Svjetska lista zaštićene nematerijalne kulturne baštine u zadnjih je desetak godina u velikoj mjeri obogaćena i hrvatskom komponentom kojom su značajno zastupljene glazba i glazbene teme. Taj svjetski uspjeh urodio je i fenomenom povratnoga utjecaja pa glazbena baština stječe i doživljava veliku popularnost u svome izvornom ambijentu. Uočljiv je i povećan interes za izvođenje glazbe iz pojedinih stilskih epoha na autentičnim instrumentima ili njihovim kopijama, na čemu su se izbrusili mnogi muzički interpreti. Prati se i trend korištenja povijesnih instrumenata u izvedbama djela suvremene glazbe. Tako stvorena klima dovela je u žarište interesa i graditelje instrumenata, restauratore glazbala te prepisivače notnih zapisa, dakle sve one čiji je rad dugo bio neprepoznat, a koji su uvelike zaslužni za stvaranje glazbene tradicije. Velika i univerzalna tema glazbe intrigira pitanje zašto se, s obzirom na bogatu glazbenu baštinu, dosadašnje inicijative osnivanja Muzeja glazbe nisu pomakle s mrtve točke.

common nowadays. What is meant here is primarily the way and methodology museum collections of music heritage are evaluated, which means that the musicological component has to be taken into consideration.

The World List of Protected Intangible Cultural Heritage has been considerably enriched over the past decade through items of Croatian cultural heritage comprising a great deal of music and music topics. This international success has also found a positive echo in Croatia, i.e. the music heritage has significantly gained in popularity in its original setting. An increasing interest in performing music from different historical periods on authentic instruments or their replicas has been observed, and many interpreters have learnt the ropes on these instruments. The trend towards using historical instruments in performing pieces of modern music is also being followed. Such an atmosphere has also brought musical instruments makers, conservators, and music copyists, i.e. all those whose work has remained unrecognised for a long time, but who have made a great contribution to the establishment of a musical tradition, into the focus of attention.

The great and universal theme “music” poses the question why, considering the rich musical heritage, there has not been a real breakthrough in the initiatives to establish a Museum of Music.

ADRESAR / ADDRESS BOOK

Prezime	Ime	Ustanova	Adresa	Telefon	E-mail
Barbić Domazet	Tijana	Sveučilišna knjižnica, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	Zagrebačka 30, 52 100 Pula	052 213888	btijana@unipu.hr
Beban	Hrvoje	Muzička akademija	Lučićeva 5, 10 000 Zagreb		hrvoje.beban@gmail.com
Bezić	Nada	Hrvatski glazbeni zavod	Gundulićeva 6, 10 000 Zagreb	01 4830824	knjiznica@hgz.hr
Bilić	Žanina	Udruga Svetkovina - za promicanje umjetnosti i kulture življenja	Nazorova 43a, 10 000 Zagreb		zanina.bilic@gmail.com
Boschi Razić	Rea	Atelier Boschi	Mandalićina 7, 10 000 Zagreb		
Brković	Jasmina	Muzejski dokumentacijski centar	Ilica 44, 10 000 Zagreb	01 4847897	jasmina.brkovich@gmail.com
Čakširan	Vlatko	Gradski muzej Sisak	Kralja Tomislava 10, 44 000 Sisak	044 811812	vlatko.caksiran@muzej-sisak.hr

Čizmić	Ana	Österreichische Akademie der Wissenschaften	Dr. Ignaz Seipel-Platz 2, 1010 Wien, Austria		acizmic@yahoo.com
de Ridder	Françoise	Sinier de Ridder	53 rue des Maîtres Sonneurs, 36400 Saint-Chartier, France		sinierderidder@gmail.com
Ernečić	Dražen	Muzej grada Koprivnice	Trg dr. Leandera Brozovića 1, 48 000 Koprivnica	099 733 6023	historia@muzej-koprivnica.hr
Galin	Krešimir				kresimir.galin@gmail.com
Gjukić Bender	Vedrana	Dubrovački muzeji	Pred dvorom 3, 20 000 Dubrovnik	020 324837	vedrana.gjukicbender@dumus.hr
Gligorević	Ljubica	Gradski muzej Vinkovci	Trg bana Josipa Šokčevića 16, 32 100 Vinkovci	032 332885	ljubica@muzejvk.hr;
Gruber	Christoph	Haus der Musik	Seilerstätte 30, 1010 Wien, Austria		christoph.gruber@hdm.at
Gudurić	Dorijan	Filozofski fakultet Osijek	L. Jägera 9, 31 000 Osijek	032 413730	dorijanguduric@yahoo.co.uk

Hauser	Nuša	Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre	Trg Istarskog razvoda 1275 br. 1, 52 000 Pazin	052 6222220	nusa.hauser@gmail.com
Hrustek Sobočan	Maša	Muzej Međimurja Čakovec	Trg republike 5, 40 000 Čakovec	040 314499	mashah@net.hr
Jelavić	Željka	Etnografski muzej Zagreb	Trg Mažuranića 14, 10 000 Zagreb	01 5507874	zjelavic@emz.hr
Jelčić	Zrinka	Muzej grada Zagreba	Opatička 20, 10 000 Zagreb	01 4851361	zjelcic@mgz.hr
Karlović	Ira	Udruga Antun Dobronić, Jelsa	Ulica Antuna Dobronića bb, 21 465 Jelsa		ira.karlovic@gmail.com
Katalinić	Vjera	Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU	Opatička 18, 10 000 Zagreb	01 4684701	fides@hazu.hr
Knežević	Ivana	Muzej Slavonije Osijek	Trg Svetog Trojstva 6, 31 000 Osijek		ivana.knezevic@mso.hr
Koch	Gerda	Europeana Local Austria AIT - Angewandte Informationstechnik Forschungsgesellschaft mbH	Klosterwiesgasse 32/I, 8010 Graz, Austria		kochg@europeana-local.at
Konfic	Lucija	Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU	Opatička 18, 10 000 Zagreb	01 4895322	lucija_markulin@yahoo.com

Lechleitner	Gerda	Phonogrammarchiv	Liebiggasse 5, 1010 Vienna, Austria		gerda.lechleitner@oeaw.ac.at
Lipovšćak	Veljko				veljko.lipovscak@zg.t-com.hr
Lobley	Noel	Pitt Rivers Museum, University of Oxford	Parks Road, Oxford, England		noel.lobley@prm.ox.ac.uk
Lučevnjak	Silvija	Zavičajni muzej Našice	Trg dr. Franje Tuđmana 5, 31 500 Našice	031 613414	silvija@zmn.hr
Marošević	Grozdana	Institut za etnologiju i folkloristiku	Šubićeva 42, 10 000 Zagreb		grozdana@ief.hr
Mataija	Tamara	Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka	Muzejski trg 1, 51 000 Rijeka	051 213578	tamara@ppmhp.hr
Mihalić	Tatjana	Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu	Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb	01 6164067	tmihalic@nsk.hr
Perči	Ljerka			042 203778	
Radovinović	Željka	Muzička akademija	Gundulićeva 6, 10 000 Zagreb	01 4677052	zradovinovic@muza.hr

Ruck	Lovorka	Glazbena škola Ivana Matetića Ronjgova Rijeka	Laginjina 1, 51 000 Rijeka	051 226829	lovorkaruck@gmail.com
Sinier	Daniel	Sinier de Ridder	53 rue des Maîtres Sonneurs, 36400 Saint-Chartier, France		sinierderidder@gmail.com
Staklarević	Željko	Tehnički muzej	Savska cesta 18, 10 000 Zagreb	01 4844050	zejko.staklarevic@tehnicki-muzej.hr
Šuvak	Dragica	Zavičajni muzej Slatina	Ante Kovačića 1, 33 520 Slatina	033 551171	muzej-slatina@vt.t-com.hr
Tarbuk	Nela	Muzej za umjetnost i obrt	Trg maršala Tita 10, 10 000 Zagreb	01 4882144	nela.tarbuk@muo.hr
Topić	Leila	Muzej suvremene umjetnosti	Avenija Dubrovnik 17, 10 000 Zagreb		leila.topic@msu.hr
Torp	Lisbet	Nationalmuseet – The National Museum of Denmark	Aabenraa 32, 1124 Copenhagen, Denmark		lisbet.torp@natmus.dk
Tuksar	Stanislav	Muzička akademija	Gundulićeva 6, 10 000 Zagreb	01 4684701	tuxar@hazu.hr

Večković	Stjepan	Centar za tradicijska glazbala Hrvatske	Miroslava Milića 2, 10 000 Zagreb	098 275 211	gajde.hr@gmail.com
Vinaj	Marina	Muzej Slavonije Osijek	Trg Svetog Trojstva 6, 31 000 Osijek	031 208506	marina.vinaj@mso.hr
Vrbanić	Vilena	Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU	Opatička 18, 10 000 Zagreb	01 6314262	vilena.vrbanic@gmail.com
Zgaga	Višnja	Muzejski dokumentacijski centar	Ilica 44, 10 000 Zagreb	01 4847898	vzgaga@mdc.hr
Zgaga	Višnja	Muzejski dokumentacijski centar	Ilica 44, 10 000 Zagreb	01 4847898	vzgaga@mdc.hr

Izdavač / Publisher

Muzejski dokumentacijski centar

Museum documentation center

Ilica 44, 10 000 Zagreb

Hrvatska / Croatia

Tel/Phone: +385 1 48 47 897

info@mdc.hr

www.mdc.hr

Za izdavača / For the publisher

Višnja Zgaga

Urednica / Editor

Višnja Zgaga

Pomoćnica urednice / Assistant editor

Jasmina Brković

Lektor / Language advisor

Dunja Vranešević

Prijevod / Translation

Vida Lukić

Omot / Cover Design

Boris Ljubičić, Studio International

Priprema i tisak / Layout and printed by

Sveučilišna tiskara d.o.o.

Naklada / Impression

300

ISBN

987-953-6664-33-7